

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 6 2020

125 jaar in
25 fragmenten

Audit: back to
the future

Mkb: het ergste
komt nog, maar
niet voor iedereen

Hoezo generatie-
kloof?

NBA-VOORZITTER
MARCO VAN DER VEGTE

‘We kunnen
aan de hand
van Limpergs
Leer nog zaken
verbeteren’

BERRY WAMMES OP DE STOEL / DE TUCHTZAAK VAN DE TWINTIGSTE EEUW /
JORIS EBBERS IS DE SLIMSTE ACCOUNTANT

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

**De accountant,
springlevend,
adviseur & regisseur
voor succes!**

“De MKS® methode is speciaal ontwikkeld om accountants meer, makkelijker en inspirerend te laten adviseren. Jouw advies maakt het verschil, vaak al binnen 3 maanden.”

Luuk Haegens

Managing Partner
Management Kompasgroep B.V.

+31 (0)478 583150
info@mks.tools

ACCOUNTANCY TOEKOMST- GERICHT ZÉÉR WAARDEVOL

Jij herkent dit vast wel. Jouw klanten hebben nu meer dan ooit uitdagingen en weten niet goed hoe deze aan te pakken. Een ding weet jij zeker, “zij willen toekomstperspectief, houvast en een concreet plan” en jij wil hen daarbij helpen. Maar hoe pak jij dit aan? We kunnen geen 125 jaar vooruit kijken maar weten wel wat morgen gebeurt en hoe we daarin het succes van jouw klanten kunnen vergroten.

Accountants die werken met de MKS® methode, hebben hiervoor een krachtige aanpak. Bij 90% van de ondernemers leidt dit al binnen 3 maanden tot structurele verbetering. Ondernemers krijgen meer grip, rust, focus en een betere winstgevendheid. Toekomstperspectief, plezier en continuïteit zijn dan een logisch gevolg. En voor accountants is het een gestructureerde en doeltreffende adviesaanpak die leidt tot meer impact, inspirerende adviesgesprekken en intensere klantrelaties.

ACCOUNTANCY

NA 125 JAAR

MEER DAN OOI**T** RELEVANT

MANAGEMENT

KOMPASGROEP
Resultaat door inzicht

Slim samen- werken aan rendement & waarde

Waardevol adviseren op drie niveaus.

Benieuwd hoe?

Ontdek het winstcanvas en check onze trainingen op:

winstcanvas.nl en
www.mks.academy

De MKS® methode

01 Quickscan

Inzicht - Bewustwording – Eyeopener

Met een 0-meting maak je binnen 3 uur de ondernemer bewust van de huidige situatie en het aanwezige (winst)verbeterpotentieel. Met deze quickscan kom je eenvoudig bij de klant aan tafel en spreek je concreet over:

- Het verbeterpotentieel
- De 6 resultaatbepalers
- De begroting
- De KPI's
- De kostprijs

02 Bedrijfsdoorlichting

Grip – Focus – Rust – Sturing

Met het Winstcanvas licht je samen met jouw klant zijn bedrijf door. Op inspirerende wijze laat je de ondernemer invulling geven aan de “hoe vraag” ten aanzien van (winst)verbeterpotentieel. Met deze stap help je de ondernemer beter te ondernemen. De bedrijfsdoorlichting wordt samengevat in een praktisch jaarplan dat onder andere bestaat uit:

- Een actie- en verbeterplan op 1 A4
- Een begroting

03 Bedrijfsbegeleiding

Monitoring – Richtinggevend – Groei realisatie

Wekelijks of maandelijks wordt met behulp van unieke software een managementrapportage samengesteld op basis van dé 6 resultaatbepalers. In deze logische vervolgstap ben jij, als business coach of trusted advisor, een waardevolle sparringpartner tijdens het groei en verbetertraject van jouw klanten.

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Tiende jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Bert Bakker, Adrie Boxmeer,
Ronald Bruins, Wendy Groot, Rob Heinsbroek,
Arnout van Kempen, Lieuwe Koopmans,
Luc Quadackers, Peter Steeman, Henk Vlaming,
Nart Wielard

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt opgezegd. Adreswijziging mailen naar boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2020 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenken.

- 7 **Op naar de volgende 125 jaar! – Wopke Hoekstra**
- 8 **De kwestie**
Een jubileum in coronatijd
- 10 **‘We kunnen aan de hand van Limpergs Leer nog zaken verbeteren’**
Interview met Marco van der Vegte
- 18 **Tuchtrecht**
De tuchtzaak van de twintigste eeuw
- 20 **Springlevend: Boomers én millennials**
Hoezo generatiekloof?
- 24 **Op de stoel**
Berry Wammes, directeur NBA
- 27 **Glazen bol - Wendy Groot**
- 28 **Springlevend: Balanceren & laveren**
Mkb: Het ergste komt nog, maar niet voor iedereen
- 34 **FYI**
- 41 **Joris Ebbers is de slimste accountant**
- 42 **Springlevend: Toekomst van de audit**
Back to the future
- 48 **Op de stoel**
NBA-medewerkers in beeld
- 50 **PSU**
De standaarduitrusting van de accountant van toen
- 52 **Springlevend: Relevantie**
Ode aan de dwarsdenkers.
- 59 **Historisch #Klooiënmetcomputers**
- 60 **Op de stoel**
NBA-medewerkers in beeld
- 62 **125 jaar accountantsberoep**
125 jaar in 25 fragmenten
- 72 **Bronnen**
- 74 **NBA Nieuws**
- 82 **Per saldo - Marc Schweppe**

VRAAG
EEN
GESPREK
AAN

MAAK JIJ HET VERSCHIL?

MASTER FISCAAL RECHT IN DEELTIJD

Wil jij jezelf in 2,5 jaar tijd ontwikkelen tot een fiscaal-juridische professional op academisch niveau? Dan is de deeltijd Master Fiscaal Recht aan Nyenrode Business Universiteit wellicht iets voor jou. Je krijgt

een unieke combinatie van theorie en praktijk en maakt ook een sterke persoonlijke ontwikkeling door. Als bevoegen professional met lef en kennis bied jij je organisatie straks duurzame meerwaarde.

MR. OF LL.M. TITEL | VASTE COLLEGEDAG | [NYENRODE.NL/MFR](https://nyenrode.nl/mfr)

NEEM VOOR MEER INFORMATIE CONTACT OP MET ONZE PROGRAMMA-ADVISEUR ANJA VAN DER LAARS:

✉ A.VDLAARS@NYENRODE.NL 📞 +31 (0)346 295 742

WOPKE HOEKSTRA

minister van Financiën

Op naar de volgende 125 jaar!

Het doet mij veel plezier u van harte te kunnen feliciteren met uw 125-jarig jubileum.

Ik stel me zo voor dat rond 1895 de samenstelling van uw beroepsgroep iets homogener was dan vandaag, maar de kernwaarden staan fier overeind: betrouwbaarheid en integriteit. Het laat zien hoe tijdloos en cruciaal de handtekening van een accountant is; zij biedt zekerheid en zorgt voor vertrouwen. Iedereen in onze samenleving rekent op de waarde-

vastheid van uw handtekeningen. Er is in de afgelopen jaren veel gebeurd in de accountancysector en er staat nog veel te gebeuren om de kwaliteit van de wettelijke controles te verbeteren. Terwijl ik dit schrijf, voeren we de aanbevelingen uit van de commissie Toekomst Accountancy Sector.

Zo zorgen we er samen voor dat de sector in de toekomst nog net zo belangrijk is voor Nederland als nu. Op naar de volgende 125 jaar! ←

Het accountantsberoep in Nederland bestaat in 2020 precies 125 jaar, iets om op een feestelijke manier bij stil te staan. Dat is een uitdaging, in het jaar van corona. Maar de accountant is na 125 jaar nog steeds relevant. En springlevend.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD MARJA BROUWER

Een jubileum in coronatijd

Half maart van dit jaar konden alle plannen voor een passende viering van het 125 jaar oude georganiseerd accountantsberoep direct de versnipperaar in. Geen podium in de RAI, geen muzikale bijdrage van het voltallige NBA-personeel zoals bij het eeuwfeest in 1995, geen informeel samenzijn van leden en andere belangstellenden om samen een glas te drinken op de toekomst. In plaats daarvan werd de voorlaatste maand van het jaar ingeruimd om online, in compacte vorm, een aantal actuele thema's tegen het licht te houden. Goed nieuws: de belangstelling overtrof alle verwachtingen en de waardering van de deelnemers was onverminderd hoog. Een pleister op de wonde die corona heet. En natuurlijk valt de alternatieve viering van het jubileum in het niet bij alle kommer en kwel in bepaalde sectoren en het schrappen van mega-events die soms jarenlange voorbereiding vroegen. De Olympische Spelen verplaatsen doe je niet zomaar.

Hoe staat de accountant erbij, na 125 jaar? De voorbije decennia brachten verbreding,

internationalisering en commercialisering van een beroep, dat ooit werd ingericht om de maatschappij zekerheid te verschaffen bij financiële informatie. Na een reeks van boekhoudschandalen, nationaal en internationaal, keert de accountant terug naar zijn roots. "We zien een toekomst voor ons waarin de relevantie van het accountantsberoep is verankerd in de samenleving en waarin accountants met ambitie en trots hun vak uitoefenen. Dat streven naar maatschappelijke relevantie rust op een fundament van kwaliteit, innovatie, lerend vermogen en de zichtbaarheid die bij een 'sterk merk' hoort", aldus de Vernieuwingsagenda van de NBA. "Terug naar de basis, naar waar we voor staan als accountants: onze maatschappelijke relevantie", stelde NBA-voorzitter Marco van der Vegte tijdens de jubileumviering.

Technologie

Sommige wetenschappers betwijfelen of het accountantsvak in de huidige vorm een toekomst heeft, omdat technologie veel taken van accountants kan overnemen. Andere partijen, zoals de grote accountantsorganisaties, grijpen de technologische ontwikkeling juist aan om

de kwaliteit van het vak te verbeteren en het accent te verleggen naar inhoudelijke verdieping. Onderzoek laat zien dat er nog het nodige te verbeteren valt binnen de professie; rondom kennis en competenties, het auditproces, de relevantie van rapportages en de mate van innovatie in het controleproces. Ook de 'zachte' vaardigheden van accountants worden gememoreerd als verbeterpunt.

Tegelijk onderkennen alle betrokken in en om het vak de blijvende behoefte van organisaties en hun stakeholders aan betrouwbare beslissingsinformatie. De bestaande controlediensten van accountants, nog primair gericht op financiële informatie, kunnen worden verbreed naar het geven van zekerheid bij niet-financiële informatie. "De rol van de accountant is om de verbinding te leggen tussen de inzet van financiële middelen en de bredere resultaten van de inzet daarvan", stelde Ewout Irrgang, lid van de Algemene Rekenkamer. Ook kan die zekerheid, met inzet van informatietechnologie, frequenter worden verstrekt. Terugkijken wordt minder relevant, vooruitkijken in een snel veranderende samenleving steeds belangrijker. "Het gebeurt in de toekomst, niet in het verleden", aldus Vivienne de Leeuw, cfo van het Havenbedrijf Rotterdam. Maatschappelijk verantwoord ondernemen lijkt in ieder

Vertrouwen blijft de kurk waarop de economie drijft en daarin is de accountant nog altijd onmisbaar.

geval een thema waarop de accountant belangrijke meerwaarde kan bieden. Zeker nu wereldwijd het besef groeit dat gezamenlijke standaarden helpen om zaken meetbaar te maken. Accountants kunnen de wereld redden, stelde Peter Bakker al enkele jaren terug. Paul Polman, oud-ceo van Unilever, beaamde die stelling graag tijdens het slotevent van de jubileumviering. "*Measure what you treasure.*" Vertrouwen en transparantie zijn cruciaal voor een welvarende maatschappij "en we hebben het accountantsberoep uitgevonden om ons in dat opzicht eerlijk te houden".

Gordijnen open

Fou-khan Tsang, voorzitter van Alfa accountants en vernieuwer binnen het vak, hoopt vooral dat het toch van zichzelf wat conservatieve accountantsberoep meer "de gordijnen open" doet. "Als je jezelf de waakhond van het maatschappelijk verkeer noemt, moet je daar wel middenin gaan staan."

Hoe het vak zich in de komende decennia ook zal ontwikkelen, de behoefte aan zekerheid blijft, stelt NBA-directeur Berry Wammes elders in dit blad. Volgens NBA-voorzitter Van der Vegte bewijst de coronacrisis meer dan ooit de relevantie van het accountantsberoep, nu er verantwoording moet worden afgelegd over de zo snel door de overheid verstrekte miljarden aan subsidiegeld. Daarbij speelt de accountant een cruciale rol.

De kwaliteit heeft nog steeds aandacht en ook het inspelen op verwachtingen vanuit de maatschappij is van belang. Maar vertrouwen blijft de kurk waarop de economie drijft en daarin is de accountant nog altijd onmisbaar. Alle reden voor een felicitatie dus, wat de NBA-voorzitter betreft. "We mogen trots zijn op ons vak. Als we tijdig weten in te spelen op de veranderende behoeften van de wereld om ons heen en tegelijk staan voor de waarden van het beroep, gaan we een mooie toekomst tegemoet." ←

VAN DER VEGTE OVER LIMPERG

‘We kunnen aan de hand van Limpergs Leer nog zaken verbeteren’

‘Het vak is weer
dichter gekomen bij
wat we willen zijn.’

Iedere accountant kan Limpergs Leer van het Gewekte Vertrouwen dromen. Maar wat betekent die leer nog in de huidige tijd? NBA-voorzitter Marco van der Vegte blikt terug, maar vooral ook vooruit. “Volgens mij zijn we op de goede weg.”

TEKST LUC QUADACKERS BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Even een opfrisser: de kern van Limpergs Leer van het Gewekte Vertrouwen luidt dat ‘De accountant verplicht is om zijn arbeid zo te verrichten, dat hij de verwachtingen, welke hij bij de verstandige leek opwekt, niet beschaamt; en, omgekeerd, geen grotere verwachtingen mag opwekken dan door de verrichte arbeid gerechtvaardigd wordt.’

Anders gezegd: de gebruiker weet wat hij van de accountant mag en kan verwachten en de accountant moet die verwachtingen ook waarmaken (zonder te pretenderen meer te doen). Als het gestelde vertrouwen en de wijze van vervulling van de controlefunctie elkaar niet dekken, zijn er volgens Limperg twee mogelijkheden: er kan sprake zijn van een overdreven vertrouwen en/of van een tekortkoming in de vervulling van de functie. Hoe hebben beide zijden van de medaille zich ontwikkeld?

Laten we met een heet hangijzer beginnen. Limperg zegt: ‘De Leer sluit met name zijn overwegingen als koopman uit!’ Is de accountant in de afgelopen decennia wellicht te veel koopman geworden?

“In de jaren negentig is de commercialisering van het bedrijfsleven fors toegenomen en de accountancy is daarin meegevoerd. Die commercialisering van de dienstverlening heeft de uitoefening van het vak veranderd en niet alleen ten goede. De sector is daarom terecht wakker geschud de afgelopen tien jaar. We hebben onszelf voor die tijd tekortgedaan en elkaar onvoldoende scherp gehouden. Bijvoorbeeld: tot eind jaren negentig beoordeelden accountants met name bij elkaar de kwaliteit van werkzaamheden, aan de hand van *peer reviews*. We mogen blij zijn in Nederland dat de AFM als externe toezichthouder is aangesteld en met onderzoeken van buitenaf is begonnen; niet alleen naar de kwaliteit van dossiers, maar ook naar de op kwaliteit gerichte cultuur. Ze gooiden een forse steen in de vijver, om zich krachtig te positioneren en tot verandering te bewegen. En dat is gelukt.

Het vak is daardoor veranderd en weer dichter gekomen bij wat we willen zijn. We hebben grote stappen gezet op het gebied van onze professioneel-kritische instelling en

het omgaan met dilemma's, de diepgang van onze controlewerkzaamheden en de eisen aan de kwaliteit van de controle-informatie. Dat is toch de basis van ons beroep en daarmee begint terecht ook onze beroepseed. Het publieke belang moet centraal staan, de purpose van de accountant en het accountantskantoor. We gaan daarmee wat mij betreft terug naar de kern van het beroep en dat geldt voor alle accountants in welke rol dan ook. Geld verdienen hoort daar natuurlijk ook bij, maar het einddoel is het publieke belang, met de accountant als vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer.”

In hoeverre hebben het maatschappelijk vertrouwen en de vervulling van de functie zich ontwikkeld in de recente historie?

“Accountants hebben de hand in eigen boezem gestoken. En daar zijn we nog steeds mee bezig. Ik denk wel dat we aan de hand van beide zijden van Limpergs Leer zaken nog kunnen verbeteren. Aan de ene kant verbeteren we de controlefunctie verder waar dat nodig is en onderzoeken we op welke manier de functie mogelijk aanpassing behoeft, zodat we ook nog relevant zijn in de economie van morgen. Aan de andere kant is communicatie over wat een accountant doet, maar zeker ook wat een accountant niet kan doen, van wezenlijk belang. De maatschappij is veranderd. Je wordt als accountant niet meer zomaar geloofd in wat je doet. Je moet echt meer verantwoording afleggen dan voorheen. Daar maken we nu een stap in. Op een aantal gebieden is dat misschien nog niet toereikend. Fraude is daarvan een goed voorbeeld. Enerzijds moeten we onze risicoanalyse rondom frauderisicofactoren verder verbeteren, maar we moeten ook duidelijker aangeven →

‘Ook beroepsbeoefenaren zelf vinden het soms lastig om vast te stellen wat de accountant zou moeten doen.’

wat we op dat gebied hebben uitgevoerd. Dat is nu nog te veel een black box. Goede voorbeelden komen amper in de openbaarheid, terwijl we van zaken die misgaan nauwelijks kunnen leren omdat de informatie niet wordt gedeeld.”

De publieke opinie lijkt soms te worden beïnvloed door de zaken die fout gaan en uitvoerig in de media komen. Accountants worden daarbij ook regelmatig aangesproken. Zij zouden niet voldoen aan de verwachtingen. Hoe komt dat?

“Uiteraard maken ook accountants fouten, maar we hebben de afgelopen jaren te weinig verteld wat we doen. We leven natuurlijk in een andere tijd dan die van Limperg. Communicatie is veel belangrijker geworden. Je moet

TH. LIMPERG

Théodore Limperg Jr. (1879-1961, Amsterdam) wordt gezien als de belangrijkste grondlegger van het huidige accountantsberoep in Nederland. Hij werd in 1900 assistent-accountant bij J.G.Ch. Volmer. In 1904 legt Limperg met succes zijn accountantsexamen af bij het Nederlandsch Instituut van Accountants (NIVa). Zijn kritische houding leidt tot een breuk met het NIVa in 1906, waarna hij zelf de Nederlandsche Accountants Vereniging opricht. In 1919 wordt de vereniging weer opgenomen in het NIVa, onder Limpergs voorwaarden. Limperg blijft partner van een accountantskantoor tot 1922, als hij hoogleraar bedrijfshuishoudkunde wordt aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam. In 1924 richt hij het Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie (MAB) op. In 1929 wordt een postdoctorale accountantsopleiding toegevoegd aan de universitaire opleiding. Limperg zag vertrouwen als de essentie van de accountantscontrole: de accountant is de vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer. Dat leidde tot zijn *Leer van het Gewekte Vertrouwen*. Th. Limperg bleef hoogleraar tot aan het eind van zijn werkzaam bestaan in 1950. Hij trouwde in 1906 met Emma Altink (overleden in 1947) en in 1953 met Marguerite Goossens. Limperg kreeg drie kinderen.

beter vertellen wat je doet en wat je wel en niet kunt als accountant. Er is best wel wat onenigheid over wat een accountant zou moeten doen aan wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld bij non-compliance-risico's. Ook beroepsbeoefenaren zelf vinden het soms lastig om vast te stellen wat de accountant zou moeten doen. Laat staan dat de maatschappij het dan kan, zonder goede communicatie. Neem als recent voorbeeld de NOW-regeling, die met stoom en kokend water tot stand is gekomen. Daarover vinden af en toe zware gesprekken plaats tussen accountant en onderneming. De ondernemer bepaalt of hij een aanvraag doet en de accountant kijkt of de regels zijn gevolgd. Het kan best zo zijn dat de omzet is gedaald door oorzaken die niet direct samenhangen met de coronacrisis op dit moment. Volgens de regels heeft die onderneming dan wel recht op een NOW-uitkering. Een accountant kan over dat dilemma het gesprek aangaan met de ondernemer, maar hij heeft daarover uiteindelijk geen (accountants) oordeel. Daar kunnen accountants natuurlijk wel vragen over krijgen. Daarom heeft de NBA duidelijk gecommuniceerd dat de accountant kijkt of aanvragende ondernemers aan de regels voldoen en dat de keuze om wel of niet aan de NOW deel te nemen bij de ondernemer ligt. Wij moeten dat heel goed blijven uitleggen.”

Limperg stelt dat de algemene controlefunctie groeit met de door verbeterde techniek geopende nieuwe mogelijkheden, 'totdat het verkeer haar toepassing eist als een noodzakelijk element van de te verrichten taak'. Is de groei in maatschappelijke verwachtingen niet ook vanuit die gedachte te verklaren?

Een accountant kan toch ook steeds meer?

“We zien de behoefte rondom niet-financiële informatie toenemen doordat waardebegrippen rondom mens en maatschappij continu veranderen. Je ziet daarnaast de behoefte toenemen aan inzicht in risicomanagement- en beheersingssystemen, inclusief de cultuur van een organisatie. Dergelijke zaken zijn onderdeel van het jaarverslag, waarop accountants een beperkte mate van zekerheid kunnen geven: de inhoud moet voldoen aan de wet en mag niet strijdig zijn met de verrichte werkzaamheden en het beeld dat de jaarrekening oproept. Dat is dus een marginale toetsing. Daar zouden we als professie kunnen opschalen, maar dan moeten we eerst de controlekwaliteit op orde hebben. Dat is niet eenvoudig. Twintig jaar geleden was een accountantsdossier onvergelijkbaar met wat het nu is. De accountant moet nu via het controledossier verantwoording afleggen over alles wat er in de controle is gedaan en niet is gedaan. Twintig jaar geleden was het dossier nog een soort naslagwerk om ‘ongeveer’ te kunnen zien hoe de controle was aangepakt. Bovendien pasten de controlestandaarden vroeger in een bescheiden bundel. De NV COS beslaat inmiddels 1.200 pagina's. En dan heb je nog de interpretaties daarvan door de kantoren en de AFM.”

It's never just
about the work.

Je kiest niet bij toeval voor het accountantsberoep en voor Mazars. Je kiest bewust voor dit vak en voor een organisatie waar het leveren van topkwaliteit je continu blijft uitdagen.

**Mazars feliciteert alle accountants met 125 jaar
accountantsberoep in beweging.**

www.werkenbijmazars.nl

mazars

Thuis in Audit en de wereld van onze klanten?

Bij Flynth groeien we stevig in Audit en zijn we continu op zoek naar nieuw talent. Kom je bij ons werken? Dan start je in een jong en dynamisch team met ambitieuze collega's. Jouw initiatief en inbreng als auditprofessional wordt gewaardeerd. En wij houden de balans tussen werk en privé goed in de gaten.

Werken als auditprofessional bij Flynth

Flynth heeft geen partnerstructuur, de eindverantwoordelijke externe accountants zijn in loondienst. De winst van Flynth wordt geïnvesteerd in onze organisatie en in onze mensen. Dat maakt ons onderscheidend en draagt bij aan onze informele en collegiale cultuur, gericht op samenwerking.

Data-gedreven controleaanpak

Wij investeren in innovatie. Onze controleaanpak is sterk data-gedreven, integreert technologische innovaties zoals data-analyse en audit automation. Daarmee wordt de kwaliteit van onze controle verbeterd en maakt het jouw werk als auditprofessional afwisselend en uitdagend.

Arbeidsvoorwaarden

Bij Flynth geven wij jou alle ruimte om jezelf te ontwikkelen, bijvoorbeeld door opleidingen en carrièreadvies. Jouw talent is ons uitgangspunt. Natuurlijk is je salaris passend, betalen wij je pensioen en kan je 30 dagen op vakantie. Ook een laptop en smartphone naar keuze, leaseauto, goede pensioenregeling en een incentive- en participatieregeling horen hier bij.

Kom werken bij Flynth, bijvoorbeeld als: gevorderd assistent accountant audit, controleleider audit of (senior) manager. Bekijk jouw mogelijkheden en onze vacatures bij Audit op www.werkenbijflynth.nl.

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

FLYNTH
adviseurs • accountants

‘Ik hoop snel op meer ruimte om nieuwe dingen te gaan doen.’

Is kwaliteit nog steeds een uitdaging?

“Zowel de accountantskantoren zelf als de toezichthouder hebben de lat enkele keren fors hoger gelegd. Dat begint in Nederland nu wel zijn vorm te krijgen, terwijl men in het buitenland op veel plekken nog aan deze reis moet beginnen. Wij zijn een heel eind op weg en daar kunnen we best trots op zijn. Ik hoop dus snel op meer ruimte om nieuwe dingen te gaan doen. We zijn daarom ook blij met de komst van de kwartiermakers. Dat geeft rust aan de politiek en aan de sector. De kwartiermakers zijn hard

bezig met de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren en met experimenten rondom structuurmodellen, bijvoorbeeld het intermediair-model met toewijzing van accountants aan cliënten. Vanuit de Stuurgroep Publiek Belang met vertegenwoordigers van kantoren en de SRA onderzoeken we laaghangend en zeker ook hoger hangend fruit op plukbaarheid. Het onderwerp fraude en continuïteit heeft hierbij hoge prioriteit. Er moet een verplichte paragraaf komen in de accountantsverklaring, waarin de accountant aangeeft wat is gedaan op het gebied van fraude-risico's. Daarmee kan een deel van de verwachtingskloof worden verkleind. We krijgen kritiek dat accountants dat doen om zich in te dekken, maar we doen dat juist om te bewerkstelligen dat accountants fraude als een heel belangrijk aandachtspunt in de controle meenemen, zich de organisatie eigen maken en zijn gespitst op frauderisicofactoren. Het is geen doekje voor het bloeden.”

Limperg stelt: ‘Wij mogen de wijzigingen, welke de functie in het verloop van de tijd ondergaat, tezamen beschouwen als de groei van de functie. Waar nu ook de primaire oorzaak voor de veranderingen ligt, bij de ontwikkeling van het verkeer dan wel bij die van de controletechniek, ... die groei heeft steeds een geleidelijk karakter. En dit betekent voor de praktijk en voor de toepassing van de Leer, dat er een tijdruimte ontstaat van onzekerheid omtrent de inhoud van de functie en van het vertrouwen.’ Wat zou Limpergs advies in deze periode zijn?

“Dat zijn leer dus nog steeds actueel is. En dat we niet zo goed in staat zijn geweest de afgelopen jaren om te vertellen wat reële verwachtingen zijn. We hebben nu veel aandacht voor onze prestaties, maar bij het onderdeel gewekte verwachtingen hebben we nog wel een weg te gaan. We moeten nog duidelijker communiceren wat we wel en niet doen. Ons beroep gaat immers over vertrouwen. We schrijven een vrij beknopte accountantsverklaring, waar een hele wereld achter zit die ontastbaar is voor de meeste gebruikers. Vertrouwen is daarvoor cruciaal, maar ook vertellen wat je doet. En volgens mij zijn we op de goede weg.” ←

TUCHTRECHT

In ieder nummer van Accountant kijkt juridisch journalist Lex van Almelo, ter lering en vermaak, naar het tuchtrecht. Kijk voor tuchtrechtsamenvattingen van de Accountantskamer, inclusief annotaties, op Accountant.nl.

TEKST LEX VAN ALMELO*

De tuchtzaak van de twintigste eeuw

Wat is de tuchtzaak van de eeuw? 'Imtech', zeggen drie tuchtrechtkenners onafhankelijk van elkaar. Dan moet de tuchtzaak van de *twintigste* eeuw de procedure zijn tegen oud-tuchtrechter H. Burgmans Czn, die tien jaar lang half werk leverde bij de controle van stuwadoors-, handels- en scheepvaartbedrijf Wm H. Müller & Co.

Rotterdam, 1927. Op de kade van de Boompjes stapelen mannen kistjes met Westland Tomatoes op een plateau dat een kraan kort daarna in het ruim van een stoomschip laat zakken. De *Batavier Line* vaart elke middag om stipt vijf uur af naar Londen. Daar komt de lading ongeveer achttien uur later aan. Passagiers kunnen, voordat zij de nacht gaan doorbrengen in hun hut, genieten van een 'excellent dinner'. Als de passagiers - vooral mannen met bolhoeden - de volgende ochtend het rustige vaarwater van de Thames hebben bereikt, wordt het ontbijt geserveerd. Kort daarna stappen zij in Gravesend over op de Southern Railway Boat Train naar Londen.

De dagelijkse vracht- en passagierslijn is het paradepaardje van Wm H. Müller & Co, die een grote partij is in de Rotterdamse haven: Dertien procent van de schepen die de haven aandoen wordt geladen of gelost door dit bedrijf.

Controle 'ondoenlijk'

Controlerend accountant van de Müller groep is H. Burgmans Czn. Volgens het jaarverslag van het Nederlands Instituut van Accountants (NivA) was Burgmans in 1909 lid van de Raad van Tucht. Daarna duikt zijn naam pas in 1927 op, als aangeklaagd accountant. Want in april 1926 heeft NivA-lid

Raad van Tucht

23 april 1927

Berisping

Vindplaats: *De Accountant*, juli 1927

R. Heyne een klacht tegen hem ingediend. Volgens Heyne verzuimt Burgmans zijn plicht als accountant van diverse ondernemingen uit de Müller-groep al een jaar of tien op grove wijze.

De uitspraak van de raad laat een jaar op zich wachten en wordt als bijkomende straf gepubliceerd in 'het orgaan van het Instituut, doch zonder aankondiging in een of meer dagbladen'. Burgmans wordt voor zes maanden geschorst. De procedure heeft een ongewoon verloop. Omdat Burgmans de raad inzage in het accountantsdossier weigert, zit er niets anders op dan enkele leden naar het hoofdkantoor van Müller in 's Gravenhage te sturen om diverse boeken en bescheiden in te zien. De 'beherend vennoot' van Müller werkt gelukkig mee aan het onderzoek. Dat is Anton Kröller, die getrouwd is met Helene Müller, de dochter van de baas. Uit het onderzoek wordt duidelijk dat het al bij de opdracht-aanvaarding is misgegaan. Volgens de Statuten van de Commanditaire Vennootschap Wm H. Müller & Co draagt de Raad van Advies het toezicht op de boekhouding op aan een accountant. Hoewel Burgmans weet dat de volle verantwoordelijkheid voor het toezicht op de boekhouding op hem rust, beperkt hij de controle tot het onderzoek van 'de comptabele en materiële juistheid van de balans'. Hij laat een 'algeheel onderzoek der winst-en-verliesrekening' achterwege, omdat dit naar zijn zeggen 'ondoenlijk' is bij zo'n grote onderneming. In zijn verweer zegt Burgmans verder 'dat een accountant, die zijn taak ernstig opvat, de bevoegdheid niet heeft de juistheid der winst-en-verliesrekening, evenals die der balans, door zijn handtekening te bevestigen'.

De Raad van Tucht is het daarmee oneens. Te meer omdat de accountant in boekjaar 1923 bij uitzondering wel degelijk de winst- en verliesrekening ondertekent 'met erkenning

van haar comptabele juistheid (...) enkel om zijn opdrachtgever aangenaam te zijn'. De opdrachtgever heeft hem gezegd 'dat de ondertekening gewenst werd teneinde die aan een bepaalde derde te kunnen tonen'.

Camouflage

Onder de balans zet Burgmans zijn handtekening in de loop van de jaren zonder voorbehoud, terwijl hij de winstcijfers niet heeft gecontroleerd en voornamelijk afging op de informatie die hij van de filialen kreeg. Maar Müller en Burgmans suggereren dat de accountant wel degelijk alles heeft gecontroleerd. De ruggengraat van Burgmans veert ook mee bij de controle van branchevreemde activiteiten, zoals de aankoop van landgoederen en landhuizen bij Hoenderloo, dat sinds 1935 nationaal park De Hoge Veluwe is.

De Raad van Tucht vindt dat Burgmans meer had moeten beseffen dat hij met zijn naam moet instaan voor de deugdelijkheid en de betrouwbaarheid van zijn controle. Vooral als het gaat om een grote onderneming waaraan het publiek - of in dit geval de aandeel- of obligatiehouder - zijn vertrouwen schenkt. Dat de interne organisatie 'op goede leest geschoeid is', dat er een interne accountantsafdeling is, dat hij de onderneming al jaren lang kent en dat de toezichthouders een goede reputatie hebben, kan de accountant niet onthefven 'van de meest zorgvuldige en omzichtige vervulling van de zelfstandige en verantwoordelijke taak, welke hij bij het toezicht op de boekhouding op zich neemt'.

De raad vindt dat Burgmans zijn plicht 'grof' heeft verzaakt. De accountant is in het bijzonder te kort geschoten door het aanvaarden van de, op zijn initiatief beperkte, opdracht; door die beperking onvoldoende kenbaar te maken aan de buitenwereld; door goedkeurende verklaringen te verstrekken zonder het vereiste voorbehoud; door de winst-en-verliesrekening 1923 te tekenen; door 'zich te laten welgevallen' dat de Raad van Advies het ondanks de beperkingen jarenlang deed voorkomen alsof de accountant toezicht hield op de boekhouding en door zijn medewerking te verlenen aan 'de camouflage inzake de landhuizen' en de niet-rendabele landgoederen.

Beperkte scope

Hoewel het uitzonderlijk is dat de accountant zelf aanstuurt op een forse beperking van zijn opdracht, laat de zaak zien dat een tekort aan controlewerkzaamheden van alle tijden is. Ook te veel leunen op informatie die het bedrijf verstrekt, ten onrechte jaarrekeningen goedkeuren zonder voorbehoud en meewerken aan camouflage van de feiten tegenover beleggers, heeft de tuchtrechter nadien nog menigmaal

moeten afstraffen. Het is nog de vraag of de Accountantskamer dat ook zal doen met de tuchtzaak van déze eeuw, Imtech.

Kan de tuchtrechter van nu een voorbeeld nemen aan de tuchtrechter van toen? Wat de terminologie betreft misschien wel. Waarom heet tijdelijke doorhaling niet gewoon schorsing, zoals toen en zoals momenteel bij andere beroepsgroepen? En waarom spreken we van maatregel in plaats van straf, terwijl de maatregel voor accountants voelt als straf?

Moet de accountant net als vroeger inzage in zijn dossier kunnen weigeren? Dat lijkt in het tuchtrecht onwenselijk, omdat de tuchtrechter de kwaliteit van het werk anders niet goed kan beoordelen. In 1927 lost de tuchtrechter dit probleem op door zelf in de boeken te duiken op het hoofdkantoor van de controleklant. Anno 2020 zou dat een leuk uitje kunnen zijn voor leden van de Accountantskamer. Maar erg efficiënt is het niet.

De openhartigheid in deze zaak was uitzonderlijk voor die tijd. In 1929 werd weliswaar nog een 'vonnis' van de Raad van Tucht afgedrukt in de kolommen van *De Accountant*. Maar uitspraken van de tuchtrechter verschijnen pas vanaf 1948 in het blad, geanonimiseerd. De namen noemen van het kantoor, de klager en de klant als de klacht gegrond is, zou wellicht de aantrekkingskracht van de uitspraken vergroten.

Dankzij het noemen van man en paard in 1927 zal een bezoek aan nationaal Park De Hoge Veluwe en het Kröller-Müller-museum voor accountants nooit meer hetzelfde zijn. Want zonder de klantvriendelijke houding van H. Burgmans Czn hadden Anton Kröller en Helene Müller zich de aankoop van De Hoge Veluwe vermoedelijk nooit kunnen veroorloven en waren het park en het museum er waarschijnlijk niet geweest. ←

* Noot Met dank aan Jan Achten en Luc Quadackers.

Hoezo generatiekloof?

Gaapt er een groot gat tussen de boomers die het vak van accountant hebben gemaakt tot wat het nu is en de millennials die met die geschiedenis verder moeten? Dat valt wel mee, menen jong en oud. “We moeten samen dit beroep naar een volgend niveau tillen.”

TEKST RONALD BRUINS

Onder jongeren in het Angelsaksische taalgebied is ‘ok boomer’ al maanden een standaardreactie op kritiek of commentaar van ouderen. Een jonge parlementariër in Nieuw-Zeeland, Chlöe Swarbrick, snoerde een oudere collega nogal onparlementair op die manier de mond. Daarmee kreeg het wereldwijd aandacht. In feite is het niet meer dan een cynisch grapje van jongeren richting starre, conservatieve, betweterige *babyboomers*. De baby-boomers (geboren tussen grofweg 1945 en 1964) wordt min of meer verweten dat ze opgroeiden in welvaart en daarom verantwoordelijk zijn voor de klimaatcrisis van nu.

Het cliché wil dat babyboomers juist vinden dat vroeger alles beter was. De jeugd van tegenwoordig zou verwend zijn, wil niet volwassen worden en voor van alles - het klimaat of gelijkheid bijvoorbeeld - hysterisch de straat opgaan. Het algemene beeld over millennials (geboren tussen 1980 en 1995) is dat ze idealistischer zijn, meer met zichzelf bezig en narcistischer en veel bezig met moderne technologieën. Boomers en millennials lijken in een compleet andere wereld te leven. Maar is dat ook zo? En hoe werkt dat dan in de accountancy?

Boomers versus millennials

De NBA kwam begin november, als onderdeel van het jubileum-programma Springlevend, met het online webinar *Boomers versus Millennials*. Eén van de gedeponeerde stellingen: De jonge generatie moet de erfenis van de oude generatie opruimen. Mee oneens, zei 65 procent van de stemmers die online meededen. Ook Dirk ter Harmsel, oud-bestuurslid van NOvAA en NBA en directeur vaktechniek van Alfa Accountants en Adviseurs, was het er niet mee eens. “Het beroep moet zich doorontwikkelen. Wat is het nu en wat kan er beter? Dat is een opdracht voor de jonge generatie en voor ons.” En ook: “Jong en oud moeten samen dit beroep naar een volgend niveau tillen.”

“Hoezo is er een generatiekloof?”, aldus Arnold Schilder, emeritus-hoogleraar accountantscontrole aan de Universiteit

V.l.n.r.: Arnold Schilder, Dirk ter Harmsel, Joost Hoebink (presentator), Andrea Moser en Omar El Messaoudi.

van Amsterdam en NIVRA-voorzitter 1994-1995. “Wij zitten in hetzelfde vak en zien vanuit die betrokkenheid dezelfde uitdagingen. Ik vond het prachtig dat drie accountancy-studenten in het FD reageerden op uitlatingen van kwartiermakers Marlies de Vries en Chris Fontein. Ze zeiden geen angst te ervaren om problemen aan te kaarten bij managers. Kortom, sta op en ga het gesprek aan met je bazen en managers. Vaak kom je tot de conclusie dat het enorm meevalt. Pak samen problemen aan. De samenleving zal je omarmen.”

Sector is afwachtend

De genoemde kwartiermakers zijn aangesteld door minister Wopke Hoekstra (Financiën) om een verandering in de sector aan te jagen. In een interview met het FD zeiden De Vries en Fontein onlangs dat ze “het échte gevoel van urgentie”

nog niet hebben gezien. “Wat treffen we wel aan? Een sector die afwachting is. Accountants die zeggen: ‘We hebben nu al die rapporten gehad, een kabinetsreactie daarop en nu kwartiermakers die nog eens drie jaar aan de slag gaan: wanneer stopt dit nou eens een keer?’” In het artikel memoreren ze een contact met jonge accountants. “Daar bleek bij handopsteken dat een grote meerderheid nog steeds hun manager niet durven aanspreken als er vervelende dingen gebeuren.”

Dat is volgens Jochem Beemster, Gijs de Bra en Matthijs Bredenoord, studenten van de post-master Accountancy aan de Universiteit van Amsterdam, “beslist niet kenmerkend” voor de omgeving waarin jonge accountants zich bevinden. Eveneens in het FD schreven zij: “We begrijpen absoluut dat de verbeterslag in de sector nog niet is voltooid en met onze frisse blik willen we daaraan bijdragen. Wel hopen we dat de kwartiermakers vertrouwen hebben in de moed van jonge accountants. We blijven graag met hen in gesprek over onze rol in de hervorming van de sector.”

Juiste balans werk en privé

Kortom, de millennials willen wel. Ze zien daarbij wel een probleem in het vinden van de juiste balans tussen werk en privé. “Als de sector de werkdruk niet oplost, is er straks geen accountant meer te vinden”, luidde een andere stelling tijdens de online uitzending. 64 procent van de deelnemers was het daarmee eens. Aan tafel reageerde Omar El Messaoudi, zelfstandig accountant en bestuurslid van NBA Young Profs: “Werkdruk is niet per se gerelateerd aan de hoeveelheid uren die je maakt. Maar als ik de stelling beoordeel, dan zie ik wel een negatieve ontwikkeling in de toestroom naar accountantsopleidingen. We moeten dus wel wat doen of veranderen, want er kiezen minder mensen voor dit beroep.”

Ook Schilder vindt dat de werkdruk teruggedrongen moet worden. “Destijds maakten we weken van zestig uur of meer. Ik denk dat mijn vrouw driekwart van de opvoeding van de kinderen op zich heeft genomen. Maar ik vind het gezond dat er tegenwoordig een andere verdeling is tussen man en vrouw en dat er meer wordt gelet op de balans tussen werk en privé. We moeten proberen die werkdruk terug te dringen.” Ook aan tafel: Andrea Moser, assistent manager bij KPMG. “Vraag maar eens wie er in de accountancy standaard op woensdag vrij neemt. Weinig mensen doen dat. En als ze het doen, dan worden ze met de nek aangekeken. Terwijl ik het een logische keuze zou vinden, omdat tegenwoordig zowel mannen als vrouwen aan het werk zijn.”

Up or out

Boomers kenden vooral het perspectief van partner worden en anders was er geen plaats meer in het accountantskantoor. Is dat *up or out*-principe iets van vroeger? Nee, aldus El Messaoudi. “Dat speelt bij sommige kantoren nu nog steeds. Na drie jaar moet je toch kijken wat je wilt. Maar ik vind dat we die pyramide om moeten draaien.” Daarvoor haalt hij inspiratie bij de Ajax Academie. “Om beter te presenteren als individu staan er heel veel trainers, specialisten en

TERUGKIJKEN

Het webinar ‘Boomers vs Millennials’ was onderdeel van het jubileumprogramma ‘Springlevend’ van de NBA. Het vond plaats op 3 november 2020 en werd gepresenteerd door Joost Hoebink. Terugkijken van dit webinar en alle andere events in het kader van 125 jaar accountantsberoep kan via nba.nl/springlevend.

fysiotherapeuten klaar om het beste uit jou te halen. Dat beeld is me bijgebleven. Het accountantskantoor moet dus andersoortige functies mogelijk maken. Dan kun je bijvoorbeeld specialist in IFRS worden. Er zijn veel meer mogelijkheden dan *up or out*.”

Maar El Messaoudi wil ook iets terughalen uit het verleden. “Vroeger maakte je een controleplan en daarvoor ging je het gesprek aan met de klant. Nu zijn we bij wijze van spreken een templatefabriek geworden en gaan we honderd vragen langs. Dat leidt tot minder nadenken door de accountant.” Moser merkte op dat er wel wat op te ruimen is. “Qua kwaliteit kon het beter. Dat blijkt uit rapportages van de AFM. Maar die kwaliteit verbeteren is geen kwestie voor alleen jongeren. Kwaliteit verbeteren moeten we samen doen.”

Precies daar zijn de deelnemers van de online uitzending het roerend met elkaar eens. Natuurlijk, er is een erfenis. Maar millennials en boomers zijn evenzeer betrokken en zien dezelfde uitdagingen voor het mooie accountantsvak. Daarbij is er geen tegenstelling tussen de twee generaties. ‘Ok boomer’ zal je in het accountantsberoep niet snel horen. ←

‘Als de sector de werkdruk niet oplost, is er straks geen accountant meer te vinden.’

Hoe weet u straks of een opleider rijp is voor uw PE-portfolio?

Als accountant krijgt u te maken met een nieuw PE-systeem. Daarin staan het leerresultaat en de toepassing op de werkplek centraal. Een 'op output gebaseerd' systeem dus. In de nieuwe opzet stelt u zélf uw PE-plan op voor het verwerven van gewenste kennis en skills. In de praktijk zal lang niet alles 'on the job' of door zelfstudie zijn te leren. Externe 'input' blijft nodig in de vorm van opleidingen en cursussen voor het theoretische referentiekader en specialistische onderwerpen.

Een Cedeo-erkenning is vertrouwd en biedt houvast

Maar hoe maakt u een verantwoorde keuze uit het enorme aanbod? Simpel: check of de aanbieder een Cedeo-erkenning heeft. Cedeo is al jaren verantwoordelijk voor de audit van het cursusaanbod aan accountants. De betere opleiders zijn dus al Cedeo-erkend. Dat betekent dat minimaal 80 procent van hun klanten 'tevreden tot zeer tevreden' is over de kwaliteit en de dienstverlening. Die erkenning is gebaseerd op kritisch klanttevredenheidsonderzoek, dat elke twee jaar herhaald wordt onder uw vakgenoten. Een betere aanbeveling is er niet.

Kijk op cedeo.nl/aanbieder voor alle opleidingsinstituten met een Cedeo-erkenning.

Een diploma of certificaat van een Cedeo-erkende opleider:
Goed voor uw PE-portfolio, goed voor uw cv.

Gefeliciteerd met ons mooie beroep!

U staat er niet alleen voor. We doen het samen!

In de afgelopen 125 jaar is het beroep van accountant behoorlijk veranderd. Niet alleen als we kijken naar toezicht, regels en digitalisering, maar ook qua vaardigheden en kennis. In het MKB evolueert de traditionele accountant zich tot een allround adviseur, coach en duizendpoot. **Heeft u alle antwoorden?** Hoe fijn is het dat u de hulp in kunt schakelen van een vakkundige achterban die op afroep beschikbaar is? Heeft u ook behoefte aan een **achterban waar u zich thuis voelt?** Bij Auxilium werken no-nonsense vakspecialisten die u helpen met uw klantvraag. Zij kunnen u influisteren, ondersteunen of het van u overnemen. U blijft altijd de regisseur, het is immers **uw klant** waar het om draait! Benieuwd naar wie wij zijn en wilt u kennismaken? Bel ons voor een vrijblijvende afspraak.

*Mijn klant gaat scheiden.
Wat moet ik allemaal
doen om het voor hem,
zijn partner en de
onderneming goed te
regelen?*

*Hoe zorg ik
ervoor dat de
vermogensoverdracht
van mijn klant naar
zijn dochter het meest
fiscaal vriendelijk
verloopt?*

*Ontslag?
Hoe zit het ook
alweer met de
juridische
kaders?*

*Hoe
financier
ik die
overname?*

Onze expertisegebieden:

- Accountancy
- Bedrijfsadvies
- Belastingadvies
- Estate planning
- Financieren
- Financiële planning
- Juridische dienstverlening
- Personeel en organisatie
- Persoonlijk opleidingsplan (POP)**
- Salarisverwerking
- Scheiden
- Ziekteverzuimbegeleiding

‘Er zal altijd behoefte
blijven bestaan
aan zekerheid.’

BERRY WAMMES

De NBA staat met beide benen stevig in de samenleving, meent directeur Berry Wammes. “De kritiek op de accountancy vanuit de samenleving de afgelopen jaren heeft ons uiteraard niet onberoerd gelaten. Ik spiegel me graag aan een van de conclusies van Sir Donald Brydon, die in het VK de accountancy onderzocht: het beroep is niet gebroken, maar wel de weg kwijt geraakt.”

TEKST ADRIE BOXMEER BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Op de site van de NBA staat een biografie van Berry Wammes die vele jaren geleden is geschreven. Daarin gebruikte hij woorden die met de kennis van nu tot een milde glimlach leiden: “In 2003 stapte ik van KPMG over naar het toenmalige NIVRA als verantwoordelijke voor de public affairs. Omdat ik graag in een dynamische omgeving opereer bleek dat een goede timing: politiek en media richtten hun aandacht steeds meer op het accountantsberoep, met als gevolg een intensief maatschappelijk debat en een golf van wet- en regelgeving.”

Conclusie: Wammes heeft zich de afgelopen jaren als een vis in het water moeten voelen, want over gebrek aan ‘een dynamische omgeving’ had hij bepaald niet te klagen. “Dat kun je wel zeggen. Het accountantsberoep heeft klappen gekregen. Of dat altijd terecht was is niet van belang. Waar het om

gaat is wat je ermee doet. Terugslaan was niet aan de orde. Maar het tegenovergestelde, in de slachtofferrol kruipen, wat mij betreft ook niet. Dat is wel wat ik de afgelopen jaren naar mijn smaak te vaak heb gezien. Maar dat is aan het veranderen.”

Wammes vindt dat de NBA weer zelfvertrouwen moet uitstralen. “We moeten de weg terugvinden, zoals Sir Donald Brydon aangeeft. We zijn dat aan het doen door ons beter te oriënteren op de maatschappelijke vraag, bijvoorbeeld bij de opstelling van de NOW-standaarden. We hebben vanaf het begin van de coronacrisis samengewerkt met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Door onze actieve inbreng bij de controle van de miljarden-subsidies laten we de samenleving zien dat de accountancy een factor van belang is.”

In de jaren dat hij eerst voor het NIVRA en nu voor de NBA actief is, heeft hij de beroepsorganisatie zien transformeren van een formele publiekrechtelijke organisatie in een “vitale gemeenschap” van 22.000 leden. “De kritische geluiden die ik vroeger nog weleens hoorde

over het verplichte lidmaatschap zijn verstomd. De critici gingen ervan uit dat we door deze verplichting een luie organisatie zouden worden. Tegenwoordig bespeur ik eerder het omgekeerde. We ondernemen veel en met de instelling van *faculties* en *communities* werken we actiever en intensiever samen met onze leden. Prima initiatieven, maar hierdoor ontstaat ook veel druk. Dat vertaalt zich in steeds hogere eisen aan de professionaliteit van onze organisatie en onze mensen.”

Over de toekomst van het accountantsberoep is Wammes optimistisch. “Een paar jaar geleden stond de accountant bovenaan op de lijst van beroepen die zouden verdwijnen. En wat zien we nu? Er is een grote schaarste aan accountants. Ik vind dat dat niet zo vreemd, zeker niet in tijden van crisis en onzekerheid. Dat verandert niet, net zomin als de behoefte aan zekerheid. Die zal blijven bestaan.” ←

CV

Berry Wammes (62) werd na functies in de media- en communicatiesector bij PTT Post en KPMG Consulting, in 1997 directeur Marketing & Communicatie bij KPMG. In 2003 stapte hij over naar het toenmalige NIVRA als verantwoordelijke voor public affairs. In 2009 werd hij daar algemeen directeur. Sinds de fusie met de NOvAA is hij directeur van de NBA. Wammes woont in Amersfoort, is getrouwd en heeft twee dochters.

*“Alles is mogelijk,
als je zelf je
vinger opsteekt.”*

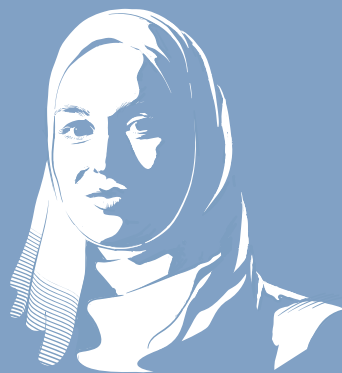
Morgen maak je samen_

**Bekijk hier het hele
verhaal van Joram en
jouw mogelijkheden**

De wereld om ons heen verandert snel, net als ons accountantsberoep. Daarom is het juist nu belangrijk om de juiste stappen te maken richting het accountantskantoor van de toekomst. Een kantoor waarbij een groot deel van de werkzaamheden wordt gestandaardiseerd en vervolgens geautomatiseerd door het gebruik van slimme software. Wij zijn als accountants relevanter dan ooit, maar het staat vast dat de manier waarop we ons beroep uitoefenen drastisch aan het veranderen is. Daarom is het zo gaaf om daar dagelijks mee bezig te zijn, om ervoor te zorgen dat we onze mensen opleiden in het gebruik van de nieuwste technologieën, zodat we relevant blijven en klaar zijn voor morgen, én voor overmorgen!

www.pwc.nl/carriere

WENDY GROOT

Glazen bol

Het accountantsberoep bestaat 125 jaar. Per 1 januari 1895 is het Nederlands Instituut van Accountants opgericht. Nu kon ik online, niet geheel verrassend, geen beeldmateriaal vinden van de oprichting. Maar ik zie zo een aantal accountants voor me, die trots doch serieus naar de camera kijken. Mannen uiteraard. “Het beginsel van de vrouw op kantoor is noodlottig”, volgens de toenmalige bestuurder van het kersverse instituut (lees ik in Luc Quadackers’ schrijven). Gelukkig bleek het kantoor helemaal niet zo noodlottig voor vrouwen en sinds die tijd is er nog veel meer veranderd. De huidige verdienmodellen, informatieverwerking en datastromen zijn niet te vergelijken met 125 jaar geleden. Met de wetenschap dat verandering de enige constante is, ontstaat bij mij de vraag hoe ons beroep zich de komende 125 jaar zal gaan ontwikkelen. Nu heb ik wel wat ideeën bij deze ontwikkelingen in het accountantsberoep. Zo hebben we eerst de accountantsopleiding aangepast aan de veranderende omgeving. We hebben een stevige

basisopleiding die onze toekomstige beroepsgenoten de accountancy basiskennis leert, met een nadruk op beroepsethiek en kritisch denken - de basisaccountant. Deze basisaccountant kan zich vervolgens verder specialiseren. Specialisaties zijn bijvoorbeeld het internationale speelveld, of juist nationaal niveau, de fiscale tak, de niet-financiële informatie of richting de IT. Een beetje zoals de opzet van de opleiding in de medische wereld - beter goed gestolen zullen we maar zeggen. Duurzaamheid en maatschappelijke impact van bedrijven zijn natuurlijk een integraal onderdeel van de verslaggeving. Als accountant hebben we een belangrijke rol gespeeld in deze transitie. Hoe waarderen we in een circulaire economie? Welke impact heeft de transitie op de verdienmodellen en wat betekent dit voor risico-inschatting en continuïteit? Financiële verslaggeving is inmiddels een raar begrip geworden, want waarom zouden de stakeholders alleen zijn geïnteresseerd in financiën? Zij willen niet weten of een bedrijf groeit, maar of het in balans is met mens en natuur. Binnen onze beroepsgroep hebben we de onderlinge strijd inmiddels beslecht. We hebben geen discussies meer over de verschillende bloedgroepen. We hebben nu de basisopleiding die ons bindt en een onafhankelijke voorzitter waarmee de gehele beroepsgroep zich vertegenwoordigd voelt. Uiteraard is de diversiteit die we in al haar rijkdom in de collegebanken zien, ook

zichtbaar in alle lagen van de accountancy. Diversiteit en inclusiviteit zijn dan ook geen buzz-woorden meer, maar randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. Hetzelfde geldt voor een gezonde balans in de werk-studie-privé-verhouding. Na alle technologische ontwikkelingen is de accountant nog altijd van toegevoegde waarde, maar ons vak is wel drastisch veranderd. We hebben decennia aan data beschikbaar die ten grondslag liggen aan de jaarrekeningen. Hieruit zijn modellen ontstaan die op basis van deze data en (on)gestructureerde, externe data de meest complexe waarderingen kunnen voorspellen. De controlerende functie van de accountant is daardoor geheel verlegd naar de voorkant van het proces, in plaats van naar de jaarrekening. En wat is een jaarrekening eigenlijk ook alweer? Werd er vroeger maar één keer per jaar gerapporteerd? Wij zullen het zelf niet meer meemaken, maar onze achterkleinkinderen, die tegen die tijd natuurlijk massaal in de accountancy willen werken, wel - aantrekkelijk beroep dat het is. ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van NBA Young Profs en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

Mkb: Het ergste komt nog, maar niet voor iedereen

De coronacrisis richt grote schade aan in het mkb. Ondernemers roepen accountants te hulp, maar onheil kunnen zij nauwelijks keren. Het jubileum-webinar van de NBA over het mkb schetste op 11 november 2020 de harde werkelijkheid. Toch is er ook perspectief.

TEKST HENK VLAMING BEELD SHUTTERSTOCK

Na het krimpjaar 2020 kan het faillissementen gaan regenen. De werkloosheid piekt mogelijk tot tien procent. Dat schrikbeeld kan zomaar werkelijkheid worden, aldus columnist en econoom Mathijs Bouman tijdens het NBA-webinar over het mkb. “Veel mensen dachten dat 2008 en 2009 de grote crisis van hun generatie vormden. Kwartaal op kwartaal was er krimp, wel 4,5 procent in het eerste kwartaal van 2009. Maar in 2020 bedroeg de krimp 8,5 procent in het tweede kwartaal, nadat het eerste kwartaal ook slecht was. Deze crisis is veel dieper dan de financiële crisis.”

Negenhonderd accountants hadden zich ingeschreven voor het mkb-webinar ‘Balanceren & Laveren’, onderdeel van het jubileumprogramma ‘Springlevend’. Zij hoorden hoe hard het mkb nu al wordt geraakt door de crisis. “Soms zitten klanten aan tafel te huilen omdat ze het ook niet meer weten”, zei Steef Visser, partner bij Visser & Visser en voorzitter Commissie MKB van de NBA.

Denyse Davelaar van CROP noemde de huidige periode heftisch. “Vakinhoudelijk gezien heel interessant, maar lastig voor ondernemers.” Ze vertelde over ondernemers die moeite hebben om tijdig op de stopknop te drukken. “Ze hebben zo lang gebouwd aan hun kindje, ze zien nog kansen. Maar als je een bedrijf treft waar de omzet niet meer herstelt en dat niet creatief genoeg is om nieuwe stappen te zetten, ga dan het gesprek aan. Doorgaan en een hele hoge schuldpositie opbouwen is zinloos. Begin op tijd met afbouwen, dan kan de ondernemer gefaseerd stoppen en hoeft niet per definitie ook privé failliet te gaan.”

Luisterend oor

“Het is belangrijk om nu de financiële huisarts van ondernemers te zijn”, voegde Anja Bast van Flynth daaraan toe. “Zij moeten hun vragen aan ons kunnen stellen, ook als wij niet meteen antwoorden hebben. Dan zoeken we het uit en bellen terug. Het is onze objectiviteit die voor ondernemers het verschil maakt. We bieden een luisterend oor, maar stellen ook de kritische vragen. Hoelang wil je als ondernemer nog doorgaan?”

Dat de accountant ondernemers door deze moeilijke periode heen helpt, valt in goede aarde in het mkb. “Waar halen we in de sector de meeste steun vandaan? Van de accountant”, zei Bovag-directeur Peter Niesing. Hetzelfde compliment kwam van Marcel Evers van INRetail, de brancheorganisatie voor *non-food retail*. “De accountant is onze belangrijkste adviseur. Bijvoorbeeld bij de vraag of we teruggaan naar het oude normaal, als de crisis onder controle is. Of zijn de tendensen in onze sector blijvend?”

‘Soms zitten klanten aan tafel te huilen omdat ze het ook niet meer weten.’

Antwoorden op dit soort vragen zijn er niet altijd. De accountant kent de weg nog niet in deze crisis, legde Anja Bast uit. “Het was voor ons navigeren in de mist. Regels veranderden waar we bij stonden. Sommige regels waren alweer achterhaald voor ze bekend werden gemaakt.”

Soms schieten regels ook hun doel voorbij, vertelde Peter Niesing. “Bijvoorbeeld voor bedrijven die weliswaar omzet houden, maar waar de marge verdwijnt. Die gaan het niet redden, maar steun kunnen ze niet aanvragen. Ze vallen buiten de boot, zonder dat dit de bedoeling is.”

Voortdurend doemen nieuwe vraagstukken op, ook voor accountants. Een daarvan is de controle van de NOW-steun, aldus Anja Bast. “Dat zijn substantiële kosten die moeten worden opgebracht door de ondernemer die het al zo moeilijk heeft.” Vanuit het virtuele publiek kwam de suggestie om de NOW-controles te schrappen bij wijze van lastenverlichting. Het idee vond weinig instemming van de sprekers: controles *skippen* betekent een beloning voor oplichters en fraudeurs. Anja Bast: “De overheid wil helpen, de ondernemer wil geholpen worden, de burger kijkt mee en weet dat de hulp van zijn geld komt. Dan is het aan de accountant om er een stempel op te geven als de uitgaven verantwoord zijn geweest. Het moet heel duidelijk worden dat het zo werkt.” →

TERUGKIJKEN

Het webinar ‘MKB: Balanceren & laveren’, gehouden op 11 november 2020, was het tweede evenement in een serie online jubileumactiviteiten, met als thema ‘Springlevend’. Het webinar werd geleid door Simone van Trier. Sprekers waren Steef Visser (voorzitter NBA-Commissie MKB en ceo/partner van Visser & Visser), Anja Bast (directeur vaktechniek Flynth), Denyse Davelaar (director assurance & extern accountant CROP), Mathijs Bouman (econoom en journalist), Peter Niesink (algemeen directeur BOVAG) en Marcel Evers (manager Beleid en Onderzoek van INRetail). Het webinar is terug te kijken via nba.nl/springlevend.

Onvoorspelbaar

Dat ondernemers, accountants en economen worstelen met de crisis, komt omdat deze zo onvoorspelbaar is. “De coronacrisis gedraagt zich anders dan we zijn gewend”, aldus Mathijs Bouman. Uit onderzoek van McKinsey bleek dat 55 procent van de ondernemers failliet zal gaan. “Maar na de aankondiging van een coronavaccin kreeg ik een stapel nieuwe voorspellingen van banken en consultants, die opeens toch weer iets anders naar de toekomst waren gaan kijken. Dit is een vreemde recessie, die van buiten de economie komt. Economen hebben niet veel ervaring met dit soort situaties.”

Bouman wees op een aantal opvallende verschillen met vorige crises. “Zo zijn er nog bijzonder weinig bedrijven failliet gegaan in deze crisis. Het aantal faillissementen is zelfs op het laagste peil van deze eeuw beland.” Dat lage aantal faillissementen noemde hij gevaarlijk. “De overheid heeft geprobeerd bedrijven te laten overleven en dat is gelukt. Maar uitstel van belastingafdracht kan leiden tot grote schulden. Er zijn bedrijven die met overheidssteun wankelend als zombies in leven blijven. Hele ketens kunnen daar last van krijgen, want de overheid heeft voorrang bij het innen van schulden. Maar er moet nu wel aan de boom worden geschud.”

Een ander opvallend punt van de coronacrisis zijn de economische indicatoren die zich vreemd gedragen. “Indicatoren zoals het aantal gewerkte uren, de consumptie, het consumentenvertrouwen, het aantal vacatures zitten meestal bij elkaar in de buurt en ze ontwikkelen vaak dezelfde kant uit”, zo vervolgde Bouman. “Maar sinds het uitbreken van de coronacrisis zijn ze allemaal een andere kant opgeknald. Ze slaan willekeurig en ongelijk toe. Kijk naar de gemeente Haarlemmermeer, een donkerrood stukje op de kaart door de aanwezigheid van Schiphol. Daar is sprake van veertien procent krimp. We moeten wachten tot de indicatoren weer allemaal dezelfde kant op bewegen, dan kunnen we meer zeggen over een recessie, groei of herstel.”

Een derde verschil is volgens de econoom dat de overheid zich nu anders opstelt dan in voorgaande crises. Er zijn tal van regelingen waar ondernemers een beroep op kunnen doen, ook voor de langere termijn. “Neem het TOA, het Time-Out-Arrangement, dat geeft bedrijven de mogelijkheid van een tijdelijk diepe slaap, een halve schuldsanering, om na de crisis weer tot leven te komen zonder faillissement. Iets tussen doorgaan en stoppen in.”

HARD GETROFFEN SECTOREN

Door de coronacrisis zijn sommige mkb-sectoren uitzonderlijk hard getroffen, zoals de horeca, transport, cultuur, evenementen en de sekswerkbbranche. Henk Vlaming bracht voor Accountant.nl de zorgen binnen een aantal branches in beeld en sprak met accountants die kennis hebben van die sectoren. De reeks artikelen is terug te vinden via accountant.nl/achtergrond.

‘Sommige regels waren alweer achterhaald voor ze bekend werden gemaakt.’

Wisselend beeld

Het afwijkende karakter van de coronacrisis is goed zichtbaar in het mkb. Waar de ene ondernemer diep in de zorgen zit, floreert de andere, illustreerde Bovag-directeur Peter Niesing. “Alles kwam stil te liggen, we voorzagen een rampjaar voor onze ondernemers. Maar het beeld werd heel wisselend. We mochten niet op vakantie, daarom kochten mensen fietsen en motoren, dus kregen fiets- en motorhandelaren betere tijden. Omdat het openbaar vervoer stillag, steeg het aantal occasions. Maar verhuurbedrijven kenden slechte tijden, net als de autodealers. We zitten dit jaar tot nu toe op 280.000 nieuwe auto's, waar dat er normaal jaarlijks zo'n 430.000 zijn. Onderhoud en reparatie gingen ook lastig, want mensen durfden niet meer naar de garage te gaan.”

Ook in de retailsector heeft de coronacrisis verrassingen in petto, aldus retaildeskundige Marc Evers. “Voor de crisis waren we ervan overtuigd dat de vijftientig tot dertig grote steden de winnaars van de toekomst zouden worden. Maar in de coronacrisis zien we dat mensen lokaal gaan kopen en vindt er een *revival* plaats van middelgrote steden. Die is een belangrijke impuls voor de ondernemers daar.”

Prikkel tot verandering

Het webinar benadrukte dat de coronacrisis ook de prikkel kan geven tot verandering. Als de markt grotendeels stilstaat kun je als ondernemer meters maken door in je zaak te investeren, stelde Bouman. “Bijvoorbeeld in digitalisering, kennis en projecten waar anders nooit ruimte voor is. Kijk naar cafés en restaurants die dicht zijn, daar zijn ze druk bezig met tafeltjes schilderen en nieuwe kasten ophangen. Maak verder gebruik van de ruimte op de arbeidsmarkt. Voor de crisis mocht je blij zijn als je iemand vond, nu zijn er mensen beschikbaar die echt iets kunnen. Zorg daarom dat je de contacten legt, ook als je nu geen vacatures hebt.”

Niesing wees op garagehouders die nieuwe dienstverlening opzetten. “Ze halen auto's van klanten thuis op voor reparatie of onderhoud en bezorgen die daarna weer thuis. Evers wees op vastgoedeigenaren die winkelruimten gaan verhuren zonder vaste inventaris, waardoor het eenvoudiger in- en uitstappen is voor retailers. “Innoveren in deze tijd vraagt om netwerken, informatie ergens vandaan halen, naar buiten gericht zijn, plannen, budgetteren en presteren. Richt je business zo flexibel mogelijk in, niet voor vijf jaar. Voor sommigen is dit een zware tijd, maar anderen vinden het heerlijk om nu te ondernemen. De wereld ligt aan hun voeten, zo ervaren ze het.” ←

Business-changing cloudplatform

Onderscheidende
dienstverlening creëren

Ongekend in
automation

Onbeperkte dashboard- en
rapportagemogelijkheden

Als kantoor hebt u software nodig waarmee u alle kanten op kunt bewegen. Veranderingen zijn immers een fact of life, u wilt vooruit met uw kantoor en ook uw cliënten vooruithelpen. Hoe u dat het beste kunt doen verandert continu, zowel door technologische ontwikkelingen, de behoeften van uw cliënten en externe factoren.

Visma.net Accountancy is unieke, flexibele software, klaar om mee te bewegen met elke situatie.

Wilt u meer weten over Visma.net Accountancy?

Kijk dan op visma-accountancy.nl

U wilt gebruik maken van uitzendkrachten of u heeft werk uit te besteden?

**Het keurmerk van de Stichting Normering Arbeid (SNA)
is een transparante norm voor de uitzendbranche en
(onder)aannemers van werk.**

Het doel van het keurmerk is het kaf van het koren te scheiden en de risico's van opdrachtgevers en inleners op verhaal en boetes door o.a. de Belastingdienst en Inspectie SZW te beperken, de zo genoemde inleners- en ketenaansprakelijkheid.

Door uitsluitend te werken met ondernemingen die beschikken over het SNA-keurmerk, beperkt u uw risico's.

Voor meer informatie over de SNA-keurmerkhouders, inspectie-instellingen en relevante reglementen en documenten verwijzen wij u graag naar onze website:

www.normeringarbeid.nl

Gratis PE-tool
NBA Opleidingen
beschikbaar vanaf
januari 2021

NBA Opleidingen helpt u gratis bij het samenstellen van uw PE-Portfolio

Opleidingen

Vanaf 1 januari gaan alle accountants over naar het nieuwe PE-systeem.
Maak het u zelf gemakkelijk en gebruik de gratis NBA Opleidingen PE-tool.
Hiermee beheert u uw leerdoelen en leeractiviteiten op 1 plek.

Bekijk zelf de voordelen:

- Gratis gebruik van de NBA Opleidingen PE-tool
- Met behulp van deze tool doorloopt u alle stappen van het proces, inclusief de reflectie fase
- Geef uw collega of werkgever inzage tot uw plan
- Upload uw deelnamebewijzen binnen de PE-tool
- Eenvoudig in te loggen via www.nbaopleidingen.nl
- Beheer en actualiseer uw PE-portfolio via de App met uw smartphone of tablet

Houd www.nbaopleidingen.nl in de gaten, want vanaf januari 2021
is de NBA Opleidingen PE-tool beschikbaar.

Transparantie is niet altijd goed voor de prestaties

Goed nieuws voor bedrijven die niet zoveel hebben met openheid: dikke kans dat de meest capabele werknemers beter presteren als de transparantie laag is.

Onderzoek gepubliceerd in *The Accounting Review* toont aan dat, als werknemers informatie hebben over elkaars prestaties, degenen met een sterke groepsidentiteit het niveau van hun prestaties aanpassen aan de andere leden van hun groep. Sommige werknemers zullen dus harder werken, terwijl anderen minder gaan presteren om zich te conformeren aan de rest van het team.

Voor het onderzoek werden drie groepen werknemers langere tijd gevolgd. De drie groepen hadden niet alleen dezelfde structuur, taken en prestatiesystemen, maar waren ook demografisch vergelijkbaar. Maar ze verschilden in transparantie: in één groep werd het maandelijkse verslag over de individuele prestaties van elk groepslid uitsluitend aan dat lid verstrekt; in de groepen met hoge transparantie werden de individuele verslagen gedeeld met alle groepsleden.

In het onderzoek speelde groepsidentiteit een belangrijke rol, omdat de werknemers al geruime tijd in hun groep werkten. De bevindingen tonen aan dat in de groepen met hoge transparantie een sterke groepsidentiteit zich vertaalt naar het naar elkaar toegroeien in prestaties. Maar in de laagtransparante groep vertaalde de sterke groepsidentiteit zich in betere prestaties door betere werknemers, zonder dat dit de prestaties van de minder bekwaame werknemers erg beïnvloedde.

Het onderzoek 'Group Identity, Performance Transparency, and Employee Performance' is gepubliceerd in het septembernummer van The Accounting Review, uitgegeven door de American Accounting Association.

Virtueel presenteren: zo blijven toehoorders wakker

Het is nog niet zo lang geleden dat we in een vergaderzaal of op een podium, gewapend met een knappe Powerpoint, het publiek voor ons konden winnen. Nu zitten we dag in, dag uit in Zoom- of MS Teams-sessies te kijken naar een groepje hoofden op een scherm. Hoe houdt u dan uw toehoorders bij de les?

Zonder lichaamstaal, hoofdknikjes of oogcontact is het een stuk lastiger presenteren. Volgens Sarah Gershman, communicatie professor aan de McDonough School of Business, zorgt dat voor meer spreekangst. Bovendien spreken we vaker op een manier alsof er toch niemand luistert: eentonig en minder scherp in onze formulering. Dat maakt een presentatie niet beter.

Gershman deelt via Harvard Business Review enkele manieren om een betere respons te krijgen en verbinding te maken met het publiek tijdens een virtuele presentatie. Zo kan het helpen om al direct aan het begin van een presentatie de chatfunctie in te zetten. Wie tijdens een online sessie gaat spreken merkt immers niet altijd meteen of hij of zij voor de deelnemers hoorbaar is. Maar de vraag "kunt u mij horen?" zorgt voor een knullige start van uw presentatie. Stel in plaats daarvan een relevante vraag, die mensen via de chatfunctie moeten beantwoorden. Dat geeft ook ruimte voor verbinding: lees enkele antwoorden hardop voor, liefst met het noemen van de voornamen van de indieners. Daarmee betreft u het publiek bij uw verhaal.

Spreek daarnaast met de deelnemers, alsof u in een persoonlijk overleg zit. Een vraag als "Zie je de verschuiving in de grafiek ten opzichte van vorig jaar?" zorgt ervoor dat deelnemers zich aangesproken voelen en verbonden blijven met de inhoud, ook als ze niet rechtstreeks terug kunnen praten.

Verder helpt het om als presentator je zoveel mogelijk te verplaatsen in de positie van de toehoorder. Dus houd er rekening mee dat het best lastig en vermoeiend is om naar een virtuele presentatie te luisteren; benoem dat desnoods. Je goed inleven in de positie van de deelnemer vooraf zorgt ook voor een presentatie die beter aansluit bij diens verwachtingen.

Evengoed blijft virtueel presenteren een uitdaging. Maar misschien mogen we in 2021 gewoon weer een keer naar kantoor, lekker Powerpoints kijken in een vergaderzaal.

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Bart Verschoor, regional director Finance & Administration East Europe and Asia van KWS Group in Wenen.

‘Je eigen cultuur schud je niet zomaar van je af’

“Ik woon in Budapest en werk in Wenen. Ik heb het getroffen: twee van de mooiste steden in Europa. Dat ik in Hongarije terecht kwam is eigenlijk toeval. Op de heao kon je een stage in het buitenland volgen. Mijn eerste keus was Londen maar daar was geen plek. Toen werd het Hongarije. Ik kon aan de slag als stagair bij Coopers & Lybrand in Budapest. Het was hard werken maar toch voelde het als vakantie. Een jaar na de afronding van mijn studie ging ik terug naar hetzelfde kantoor in Budapest. Nu als assistent-accountant. Je leert veel over jezelf als je in een ander land gaat wonen. Je merkt hoezeer je een product bent van je eigen cultuur. Veel overtuigingen zijn eigenlijk gewoon afspraken. Zoals op tijd zijn voor een afspraak. In Hongarije is tijd een veel rekbaarder begrip, maar je eigen cultuur schud je niet zomaar van je af. Toen ik nog niet zo lang assistent-accountant was zat ik met een paar collega's in de auto op weg naar een klant. Omdat we aan de late kant waren, wilde ik direct naar de afspraak. Maar de Hongaren wilden eerst nog eten. Eten schrijf je in Hongarije met een hoofdletter. In eerste instantie veroordeel je zulk gedrag, tot je merkt dat het een het andere niet uitsluit.

In 2004 maakte ik de switch naar de andere kant van de tafel en werd ik AA in business. Budapest bleef mijn thuisbasis. Ik was inmiddels getrouwd met een Hongaarse en had drie kinderen. Als regional director ben ik verantwoordelijk voor alle administratieve taken - *finance, legal, it procurement, hr* - in zestien landen in Oost-Europa en Azië. Mijn kantoor staat weliswaar in Wenen, maar dat is maar twee uur rijden vanuit Budapest. Voor de dagen dat ik op kantoor ben heb ik een appartement in Wenen.”

Code

“Om leiding te kunnen geven is je interactie met mensen het belangrijkste instrument dat je hebt. Dat geldt helemaal in deze functie. Ik moet voortdurend nadenken over mijn eigen aanpak. In Nederland vinden we: ‘geen nieuws, goed nieuws’. In veel landen zien ze dat anders: ‘*You only respect what you inspect*’, is

daar het motto. Het moeilijkst te doorgronden zijn de Aziatische culturen. Daar hebben ze aan een half woord genoeg om elkaar te begrijpen. Dat is een code die je als westerling niet kraakt. Ik heb geleerd om heel expliciet te zijn om misverstanden te voorkomen en ook veel vragen te stellen. Pas als je een connectie met iemand hebt, win je het vertrouwen.

De afgelopen maanden heb ik ervaren als een reset. Voor corona was ik zeventig procent van de tijd van huis. Nu stuur ik de organisatie op afstand aan. Het bevalt prima. Al dat reizen was nodig om het contact te leggen met lokale teams. Ik vond het ook leuk, maar terwijl je onderweg bent worden je kinderen groot. Nu kan ik ze helpen met hun huiswerk, daar geniet ik van. En we hebben vaker gesprekken met elkaar. Die kwaliteitstijd was er vroeger veel minder, omdat die zich niet laat inplannen in een druk schema. Het bouwen aan een relatie met je gezin is net als een bloem die je water geeft. Dat moet iedere dag gebeuren. Een keer in de maand een sloot water werkt niet.”

AFM: Beursgenoteerde bedrijven moeten op onderdelen duidelijker zijn over coronacrisis

Beursgenoteerde ondernemingen zijn in hun halfjaarlijkse financiële verslaggeving nog niet altijd duidelijk over de gevolgen van de coronacrisis. Dat blijkt uit onderzoek van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

De toezichthouder onderzocht 26 beursgenoteerde ondernemingen, die naar verwachting negatieve effecten van de coronacrisis ondervinden. In het onderzoek is de kwaliteit van toelichtingen die ondernemingen geven over de effecten van de coronacrisis in de halfjaarcijfers in kaart gebracht. Bijna alle onderzochte ondernemingen vermelden de effecten van de coronacrisis, maar de kwaliteit van hun toelichting varieert sterk en moet op onderdelen beter, vindt de AFM.

Ongeveer een kwart van de ondernemingen geeft een goede toelichting. Dat blijkt onder meer uit de toelichting op financieringsconvenanten, gevoeligheidsanalyses en scenario's. Ook besteden deze bedrijven aandacht aan de consistentie tussen het halfjaarlijks bestuursverslag en de halfjaarrekening, zodat een geïntegreerd beeld ontstaat. De helft van de onderzochte ondernemingen geeft een goede toelichting op sommige, maar niet op alle relevante onderwerpen. De AFM roept hen op dat in de jaarverslaggeving over 2020 wel te doen. Een kleine groep licht vrijwel niets toe.

"Voor beleggers is het belangrijk dat beursgenoteerde ondernemingen in hun financiële verslaggeving relevant rapporteren over de effecten van de coronacrisis. Daarbij gaat het niet alleen om financiële effecten, maar ook om niet-financiële aspecten die hiermee samenhangen, zoals het werknemersperspectief en het businessmodel. Verder is het belangrijk dat ondernemingen duidelijk zijn over de maatregelen die zij nemen om negatieve gevolgen van de crisis te beperken", aldus de toezichthouder.

Beoordeling accountant

De AFM heeft ook onderzocht of de halfjaerberichten zijn voorzien van een beoordelingsverklaring van de externe accountant. Dat was bij 23 van de 98 ondernemingen die hun halfjaerbericht voor 1 oktober 2020 bij de AFM hebben gedeponneerd het geval, één meer dan in 2019. Voor negen van de 23 beoordelingsverklaringen heeft de externe accountant reden gezien een paragraaf op te nemen ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden in verband met onzekerheden omtrent Covid-19. De AFM roept ondernemingen op in hun jaarverslaggeving over 2020 de toelichtingen op de effecten van de coronacrisis begrijpelijk en zorgvuldig op te stellen.

Ook accountancy krimpt iets in 2021

De ondersteuning van klanten tijdens de coronacrisis zorgt tot nu toe vooral voor meer werk in de accountancy. Toch zal ook de accountantssector te maken krijgen met een terugval, aldus het jaarlijkse benchmarkonderzoek van Full Finance, Novak en Rabobank onder accountants- en administratiekantoren.

Door toenemende werkloosheid en een laag sentiment in Nederland zijn er straks minder salarisstroken te verwerken, nemen advies- of bijzondere opdrachten af en worden door minder investeringen ook minder kredietaanvragen en tussentijdse cijfers gevraagd, menen de onderzoekers van Full Finance. Ze verwachten dat dit in de loop van 2021 merkbaar zal worden. Maar het effect zal beperkt zijn, omdat de conjunctuurgevoeligheid van de sector gering is. Verwachting is dat de omzetkrimp voor 2021 tussen de 0 en 2,5 procent zal liggen.

Het sentiment in de sector heeft echter wel een grote klap gekregen, met als grootste daler de factor economisch klimaat. Verder daalt ook de factor 'financieel' hard. De daling is weliswaar in belangrijke mate, maar niet volledig aan corona toe te schrijven, aldus de onderzoekers.

Het onderzoek stond open voor accountants- en administratiekantoren tot tweehonderd fte. Dit jaar namen 116 kantoren deel.

Emiel is Emiel bij de Jong & Laan (en accountant)

Of je nu fiscalist bent, IT-adviseur of zoals Emiel accountant, bij de Jong & Laan ben je op de eerste plaats jezelf. Wij geloven dat 'jezelf kunnen zijn' een belangrijke voorwaarde is om het beste uit jezelf te halen en zo nog beter te worden in je vak. Een vak dat **springlevend** is door ontwikkelingen op het gebied van data-analyse en multidisciplinair werken. Weet jij een betere basis voor een succesvolle carrière? Ga naar werkenbijjonglaan.nl

deJong&Laan Karakter telt

YOUR LIFE, (Y)OUR WORK

Klaar voor jouw volgende stap? Kom dan werken bij accon ■ avm! Wil jij meer uitdaging, junior collega's coachen en jouw visie laten doorklinken in onze organisatie? Je werkt bij ons dicht bij de ondernemer en je werkt samen met je team om de verschillende doelen te behalen. Wij hebben een eigen Academy met een ruim aanbod aan cursussen en opleidingen zodat jij jezelf altijd kunt blijven ontwikkelen. Bepaal je eigen groeipad en maak het verschil!

Van ervaren professional tot aan starters:
bij accon ■ avm hebben we de baan die bij jou past!

Ontdek onze vacatures op:

■ **WWW.WERKENBIJACCONAVM.NL**

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

nba.nl/helpdesk

NBA Helpdesk helpt u verder.

Heeft u vragen over

- steunmaatregelen Covid-19
- continuïteitsvraagstukken in de jaarrekening
- retentierecht bij wanbetaling

Of een ander onderwerp?

Neem contact op met NBA Helpdesk

020 301 03 40

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Outfit

Kleurig colbert

Om het sombere 2020 snel te vergeten helpt een vrolijke outfit, zoals dit corduroy colbert van A Fish Named Fred, in blauw of okergeel. Prijs € 180.

afishnamedfred.com

Watch

OPPO om je pols

Smartphone fabrikant OPPO biedt nu ook een smartwatch, in twee formaten: 41 en 46 mm. De OPPO Watch draait op Google Wear OS en kost, afhankelijk van de maat, € 249 of € 349.

oppo.com.

Vervoer

Instap-Kia

In oktober was de Kia e-Niro de op een na best verkochte auto van Nederland. Vanaf januari (helaas, iets meer bijtelling) ook in een instapversie: 39 kWh, 139 pk en 289 km actieradius. Prijs vanaf € 35.995.

kia.com

Espresso

Van boon tot kopje

Toe aan een serieuze espressomachine, na al bijna een jaar thuiswerken? Met de Sage Barista Pro, in zwart of roestvrijstaal, ga je zelf van koffieboon naar geurige koffie. Prijs € 799.

sageappliances.com

DE HAN IS DÉ OPLEIDER VOOR HET ACCOUNTANCY ONDERWIJS. VAN KORT HBO EN BACHELOR TOT POST-HBO OPLEIDINGEN.

WIJ BIEDEN AAN:

- AD ACCOUNTANCY (2 JAAR, IN DEELTIJD EN DUAAL)
- HBO ACCOUNTANCY (IN VOLTIJD, DEELTIJD EN DUAAL)
- POST-HBO AA ORIËNTATIE ACCOUNTANCY MKB
- POST-HBO AA MKB THEORIE EN PRAKTIJK
- POST-HBO SCHAKELPROGRAMMA AA
- POST-HBO SCHAKELTRAJECT ACCOUNTANCY EN CONTROLLING

MEER WETEN?

KIJK OP WWW.HAN.NL/ACCOUNTANCY-EN-CONTROL
OF KOM NAAR DE OPEN DAG OF OPEN AVOND IN JANUARI,
MAART EN JUNI

DIRECT CONTACT?

BEL 026- 369 1300 OF MAIL NAAR INFO.FINANCE@HAN.NL

OPEN UP NEW HORIZONS.

HAN_UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Joris Ebbers is De Slimste Accountant

Opmerkelijk onderdeel van het jubileumprogramma van de NBA: de verkiezing van De Slimste Accountant 2020. Uiteindelijk ging accountancystudent Joris Ebbers ervandoor met de trofee en de eeuwige roem.

Tijdens drie voorrondes streden in totaal bijna driehonderd kandidaten om een finaleplaats. Daarbij kregen zij telkens 25 stevige vragen voorgelegd, zowel over het accountantsvak als over uiteenlopende onderwerpen als muziek, geschiedenis, literatuur en politiek. “Geen makkelijke vragen, maar we zoeken ook echt de slimste accountant van Nederland”, aldus juryleden Arnout van Kempen en Lukas Burgering. Energieke quizmaster was steeds Rens Merkelbach.

TWAALF FINALISTEN

De twaalf accountants die na drie voorrondes doorgedrongen tot de finale:

- Marc Coppens
- Désiré Driessen-Leeijen
- Joris Ebbers
- Sander Haasbroek
- Ewoud Hagedoorn
- Koen Jansen
- Koen Jonkers
- Klaas Kievit
- Edwin Maffioli del Castelletto
- Gerben van Stee
- Wim Teeuwissen
- Esther van der Vleuten

Tijdens de finale op 13 november streden uiteindelijk twaalf finalisten om de winst. Het werd een afvalrace, waarin uiteindelijk twee slimme accountancystudenten overbleven: Koen Jonkers en Joris Ebbers. Samen kregen zij tien stellingen van hoogleraren en andere prominenten voorgelegd. Ebbers, werkzaam in de audit & assurancepraktijk bij Deloitte in Arnhem en als accountancystudent bezig met het derde jaar van de praktijkopleiding, won uiteindelijk de verkiezing. “De jeugd heeft de toekomst”, stelde hij na afloop.

Op 20 november kreeg Joris bij de NBA de trofee uit handen van NBA-bestuurslid Ronald van Rijswijk. Die was blij dat de quiz gewonnen is door een jonge accountant: “Dit bewijst dat ons beroep springlevend is.” Joris Ebbers zelf hoopt vooral dat de volgende quiz pas over 125 jaar is, “dan blijf ik nog heel lang de slimste”.

SPRINGLEND: THE FUTURE OF AUDIT

Back to the Future

De toekomst van de audit schuilt niet zo zeer in digitale hulpmiddelen of verbreding tot steeds meer niet-financiële informatie, als wel in de terugkeer naar 'Limperg'. Een stap voorwaarts zou zijn dat de accountant zijn controleplan mede baseert op reacties van stakeholders op de halfjaarlijkse risicoanalyse. Iets wat Sir Donald Brydon bepleitte tijdens het NBA-jubileumwebinar 'The Future of Audit'.

TEKST LEX VAN ALMELO BEELD VRHL

De digitalisering van de audit gaat zo snel als een schildpad. En controlerend accountants zouden de (quasi)goederenbeweging weer moeten gaan controleren, aldus het vorige nummer van *Accountant* ('De digitale accountant heeft nog een lange weg te gaan'). Na het webinar *The Future of Audit*, dat de NBA op 18 november organiseerde, lijkt het erop dat die lange weg teruggaat naar de jaren dertig van de vorige eeuw.

Théodore Limperg jr., accountant en hoogleraar bedrijfs-economie, schreef in het MAB van oktober 1935 deel III van zijn beschouwingen over 'De functie van den accountant en de leer van het gewekte vertrouwen'. Limperg wordt vaak aangehaald om te onderstrepen dat de accountant het maatschappelijk verkeer moet dienen. Maar in discussies over de vermeende verwachtingskloof blijft hij ongenoemd, hoewel hij stelt: *"... de accountant is verplicht om zijn arbeid zoo te verrichten, dat hij de verwachtingen, welke hij bij den verstandigen leek opwekt, niet beschaamt; en, omgekeerd, de accountant mag geen grootere verwachtingen opwekken dan door den verrichten arbeid gerechtvaardigd wordt. Deze eenvoudige stelregel geldt onafhankelijk van den inhoud der verwachtingen; of die omvangrijk dan wel bescheiden zijn, in geen geval mag het verkeer in die verwachtingen worden teleurgesteld."*

Daaraan voegt hij ook toe dat de accountant het opgewekte vertrouwen pas waarmaakt als de controle doelmatig en technisch volmaakt is en de accountant levert wat het maatschappelijk verkeer nodig heeft.

The Donald

Als hij Nederlands kon lezen, zou Sir Donald Brydon het helemaal met Limperg eens zijn. Brydon kwam in december

Als hij Nederlands kon lezen, zou Brydon het helemaal met Limperg eens zijn.

2019 met een onafhankelijke *review* over de kwaliteit en doelmatigheid van de audit in het Verenigd Koninkrijk. Tijdens het webinar zei hij dat bij de audit het nut voor de gebruiker voorop staat. Investeerders willen weten of de onderneming *truly and properly run* is en of die over vijf á zes jaar nog bestaat. "Alle kantoren hebben het over een verwachtingskloof. Ik ben geen grote fan van dat idee. Als de onderneming de informatie geeft die de gebruikers nodig hebben, dan is er geen kloof."

Wat dit betreft bestaat er geen kloof tussen Brydon en Limperg. Maar anders dan Limperg moet Brydon vaststellen dat de controle te veel *box ticking* is geworden: "De controle is niet kapot, maar wel de weg kwijt."

"Een mooie metafoor", vindt directeur Robert Hodgkinson van het Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). "We zijn vergeten wat de maatschappij wil. De controle is op een dwaalspoor geraakt en afgedreven van waar het eigenlijk om moet gaan. De accountant moet transparanter zijn over zijn bevindingen. Controlekwaliteit is meer dan voldoen aan de normen en standaarden."

Kees Camfferman, hoogleraar financial accounting, wees er tijdens het webinar op dat accountants de laatste veertig jaar steeds meer regels en standaarden hebben ingevoerd, zonder dat de kloof tussen prestaties en maatschappelijke verwachtingen is gedicht. Meer regels en nieuwe standaarden zijn de toekomst niet, daar lijkt iedereen het over eens. Ook Peter Eimers, hoogleraar audit & assurance aan de VU en al jaren nauw betrokken bij de regelgeving van het beroep, stelt dat we niet in de standaarden "moeten blijven hangen"; de praktijk zorgt voor innovatie.

De *mindset* van de accountant moet veranderen, zoals 'The Donald' het formuleerde. En die *mindset* komt er op neer dat de accountant investeerders en stakeholders de informatie geeft die zij nodig hebben om hun (investerings) beslissingen op te baseren. Kijk 'breed' naar de onderneming en haar omgeving - Standaard 315 schrijft dat al voor - en vertel gebruikers van de jaarrekening wat er speelt.

Bevoorrecht

De accountant heeft volgens Brydon een bevoorrechte positie, omdat hij of zij vertrouwelijke bedrijfsinformatie mag zien. Dat schept de morele verplichting om het maatschappelijk verkeer te informeren. Maar hoe sla je als accountant de brug naar aandeelhouders en stakeholders? Spreken op de aandeelhoudersvergaderingen bijvoorbeeld, dat gebeurt inmiddels steeds vaker. Brydon ziet ook graag dat accountants 'zelfstandig' informatie over ondernemingen verstrekken. De Vereniging van Effecten Bezitters (VEB) zou dan graag van de accountant horen welke (geschil) punten deze heeft besproken met het bestuur en het audit committee.

Inpraak in het controleplan is een ander idee van Brydon. Ondernemingen zouden elk halfjaar een risicoanalyse moeten publiceren. Aandeelhouders en steekhouders zouden vervolgens via de website mogen aangeven waarop de accountant de controle (ook) moet richten. Dit idee om de interactie met het maatschappelijk verkeer te bevorderen, ontmoet begrijpelijkerwijs weinig geestdrift bij VNO-NCW/MKB-Nederland. Maar vreemd genoeg ook niet bij VEB-directeur Paul Koster. Hij vindt de termijn van een halfjaar te kortzichtig en vreest dat bedrijven zoveel potentiële risico's gaan noemen dat beleggers er weinig aan hebben.

Maar samenspraak met stakeholders is wel de juiste richting, meent ook NBA-voorzitter Marco van der Vegte. "Wij waren de afgelopen jaren vooral zelf bezig met veranderen, maar gaan

BRYDON-RAPPORT

Audit en accountancy gescheiden, professioneel-wantrouwend in plaats van professioneel-kritisch, forensische accountancy en fraude-opsporing als standaardonderdeel van de opleiding tot auditor, alle salarissen en inkomsten van auditors en hun kantoren openbaar: adviezen uit *The quality and effectiveness of audit: independent review*; een onderzoek door Sir Donald Brydon, onder meer oud-hoofd van de London Stock Exchange en de Royal Mail.

Brydon ziet auditor en accountant als twee aparte beroepen. Ook wil hij dat auditrapporten makkelijker leesbaar worden en dat auditors meer uitleg geven bij schattingen. Hij stelt voor om het Britse accountantsberoep radicaal te hervormen, om het vertrouwen in het bedrijfsleven te verbeteren en onnodige bedrijfsfaillissementen te voorkomen.

Het Brydon-rapport is beschikbaar via Accountant.nl.

Meer regels en nieuwe standaarden zijn de toekomst niet.

dat nu doen samen met anderen", zei hij, wijzend op de NBA-contacten met de VEB, Eumedion en andere externe stakeholders om de communicatie en de controle te verbeteren.

Vlammetje

Om de confrontatie met het management en de buitenwereld beter aan te kunnen, moet de accountant de zachte vaardigheden meer ontwikkelen en beter worden toegerust. Het is een trend die je bijvoorbeeld ook ziet in de advocatuur, waar de moderne beroepsbeoefenaar *T-shaped* wordt geacht te zijn. Daarbij staat de 'stam' van de T voor verdieping en het 'platte dakje' voor verbreding. Of dat binnen één persoon lukt, is de vraag. Maar een controleteam kun je wel zo samenstellen dat je beschikt over de benodigde specialismen. Kwartiermaker Marlies de Vries ziet de teams van medisch specialisten als lichtend voorbeeld. Niet elk teamlid hoeft even goed te zijn in communiceren. Er is ook plaats voor nerds die zich storten op digitalisering van standaard-controleprocessen en daardoor meer ruimte scheppen voor communicatie met de klant en anderen.

"Daardoor wordt het beroep attractiever", meent ook ICAEW-directeur Hodgkinson. Hij komt daarmee bij de kern van de toekomst: de nieuwe generatie accountants. Gaan die het anders doen en krijgen zij daar de ruimte voor? Hoopgevend is dat accountancystudent Seren Güven in het verhaal van Brydon het meest wordt getroffen door het idee dat de accountant de vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer is.

Olof Bik, hoogleraar behavioral research in auditing ziet Güven als "voorbeeld van een actieve, bevlogen, jonge professional" en hoopt dat de nieuwe generatie niet afgestompt raakt door de kantoorpolitiek. "Het is de verantwoordelijkheid van de ouderen om het vlammetje niet te laten doven, maar juist aan te wakkeren."

Misschien ligt daar wel de grootste uitdaging voor de toekomst. Als je praat met stakeholders lijkt het niet onlogisch om de 'Güvens' ook invloed te geven. Heeft Limperg misschien ook iets geschreven over het scheiden van winstdeling en zeggenschap? ←

Het webinar 'The Future of Audit', gepresenteerd door Wim Bartels (KPMG), is net als de andere webinars uit het jubileumprogramma 'Springlevend' terug te kijken via nba.nl/springlevend.

De EQC. Klaar voor de Electric Experience?

De Mercedes EQC, de eerste elektrische Mercedes-Benz, tilt elektrisch rijden naar een hoger niveau. Ervaar de fascinerende rijdynamiek, maximale veiligheid en een bijzonder uitgebreide standaarduitrusting. U krijgt 8 jaar garantie op de accu. Boek uw proefrit met de EQC op [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl) of maak een afspraak bij uw Mercedes-Benz dealer.

Gecombineerd verbruik: 22,6 - 24,9 kWh/100 km. CO₂-uitstoot: 0 - 0 g/km (WLTP).
Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

www.hboaa.nl
085 4015700

hboA&A
HOGESCHOOL voor de
ACCOUNTANCY

hbo A&A feliciteert alle accountants
met een springlevend beroep

125
JAAR
ACCOUNTANTS
BEROEP

- **Associate Degree**
- **Bachelor of Science**
- **Master of Science**
- **Accountancy AA**
 - Assurance (certificerend)
 - Accountancy-MKB (adviseur)
 - Trainingen praktijkopleiding en referaat

Uniek in Nederland
Oriëntatie Assurance
voor de AA

Kies voor een deeltijdstudie bij
de specialist voor de **AA-opleiding**

Opleidingsmanagement

Wilco Haar 085 4015705
Frans van Luit AA 085 4015706

Hoofdkantoor

Transistorstraat 7
1322 CJ ALMERE

Leslocaties

Amsterdam / Almere
Den Haag - Dordrecht - Ned. Antillen

‘René gaf ons een vliegende start met Twinfield’

**Martijn Bosmann,
Real Concepts**

Twinfield maakt professioneel boekhouden persoonlijk

Twinfield Boekhouden is hét online boekhoudpakket voor jou als accountant, ondernemer en financieel professional. Twinfield helpt je je dagelijkse werk makkelijker te maken én ondersteunt je met veel persoonlijke service.

Ontdek het zelf op twinfield.nl/boekhouden

OP DE STOEL

‘We willen leden themagericht helpen bij hun beroepsuitoefening’

Monique Stulemeijer
is manager Bedrijfsvoering
bij de NBA.

“Ik geef sinds vorig jaar leiding aan de afdelingen Facilitair, IT, Financiën, HR en Het archief. Die samenvoeging is het gevolg van een transitie binnen de beroepsorganisatie. We hadden leden-groepen, daarvoor in de plaats komen *faculties* en *communities*, waardoor er meer multidisciplinair en themagericht zal worden gewerkt. Neem fraude: dat kun je belichten vanuit regelgeving, maar ook vanuit beroeps-ontwikkeling. Ook kun je een cursus geven hoe je fraude herkent. We willen al die verschillende invalshoeken samenvoegen, we steken er als het ware een saté-pen door, en bieden meer geïntegreerde ondersteuning.

Er komen vier faculties: Ethiek, Cultuur en Gedrag, Accounting en Reporting, Audit en Assurance en Business en Management. Binnen de faculties worden portfolio's ontwikkeld en zal er onderzoek plaatsvinden. Leden kunnen dit weer gebruiken als input voor hun PE-portfolio. Bij de communities organiseren leden zich rond een bepaald thema. We starten met drie communities, waaronder in ieder geval Planet Finance over duurzaamheid en Accounttech over technische ontwikkelingen. De communities kennen een lossere structuur dan de faculties. Deze nieuwe opzet vraagt een andere ondersteuning vanuit het bureau. Het is mijn rol om hiervoor de komende tijd de juiste mensen op de juiste plek te zetten.”

‘De NBA is springlevend’

Erica Looren de Jong is hoofd Communicatie bij de NBA.

“Ik ben trots op mijn collega's in dit lastige jaar. Er wordt vernieuwd en samengewerkt onder compleet andere omstandigheden. De NBA stelt ontwikkeling van medewerkers voorop en biedt volop kansen voor goede ideeën. Daar pluk je de vruchten van als het moeilijk wordt. In maart waren we van plan om te starten met een mkb-campagne met als motto ‘Typisch mijn accountant’. Op de dag dat we wilden starten, ging de lockdown in. We hebben direct de campagne afgeblazen. Eén dag erna zijn we gestart met NBA Helpt; praktische ondersteuning voor leden en antwoorden op vragen waarvoor accountants zich plotseling zagen gesteld. Het werd een doorslaand succes. Met het coronadossier en het NOW-dossier op de website, de helpdesk en de FAQ's, de podcasts en de in totaal negen webinars in het kader van NBA Helpt hebben we duizenden leden kunnen helpen. De NBA zet zich in voor een vitale beroepsgroep. De NBA Impact Challenge, de nieuwe online arbeidsmarktcampagne gericht op havo/vwo, hbo en universiteit, is daar het beste bewijs van. Leerlingen en studenten kruipen hierbij in de huid van een accountant. Tweeduizend mensen in zevenhonderd teams doen mee aan deze online wedstrijd. Onze leden zijn de ambassadeurs die de teams begeleiden. De NBA is springlevend.”

‘Samen werken aan een vitaal beroep’

Carl Roest is manager afdeling Kwaliteit bij de NBA.

“Ik ben zelf accountant en op verschillende terreinen werkzaam geweest. Het is nog steeds een prachtig beroep, waar we trots op mogen zijn. Over accountants, en dan met name over de kwaliteit van de wettelijke controles, is de afgelopen jaren veel gezegd en geschreven. Naar aanleiding hiervan zijn er inmiddels verbeteringen gerealiseerd, maar de sector is nog niet klaar.

De kwartiermakers toekomst accountancysector stellen nu indicatoren op om in de toekomst meer objectieve informatie over de kwaliteit van de sector te krijgen. Als sector moeten we gezamenlijk die noodzakelijke verbeteringen realiseren. Ik ben daarom actief in de Stuurgroep Publiek Belang en het platform niet-oob. Beide moeten een impuls geven aan de kwaliteitsverbetering.

Data-analyse kan helpen bij het opsporen van fraude. De NBA zoekt samenwerking met de opsporingsketen en praat daarnaast onder meer met de banken. Want een accountant controleert bij een of twee ondernemers in een bepaalde sector, maar banken kunnen de hele beroepsgroep tegen het licht houden.

De accountancy moet blijven innoveren. Het is belangrijk om tijdig op toekomstige ontwikkelingen in te spelen. De kennisgroep Accounttech speelt hierbij een belangrijke rol. Komend jaar is zij een van de eerste communities op het eigen NBA-communityplatform.”

Kees Brouwer

Grafisch vormgever

‘Na 31 jaar NBA per 1 januari met pensioen. Ik heb altijd met veel plezier gewerkt, met fantastische collega’s.’

Friederike Boersma-Bolkestein

Stafmedewerker

Juridische Zaken

‘Ik houd van spelen met taal en regels.’

Danie Duzant

Projectleider

‘Meer Diversiteit’

‘We moeten nu doorpakken met het diverser en inclusiever maken van de sector.’

Meron Habte

Medewerker PR, PA &

Beleidscommunicatie

‘De maatschappelijke onmisbaarheid van accountants maakt mijn werk in het politieke speelveld zo relevant.’

Pak

**Driedelig
confectiekostuum,
grijs.**

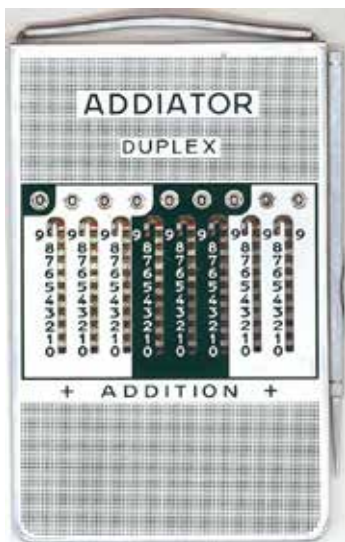
**Telmachine
Addiator.**

Schoenen

**Zwarte
veterschoenen,**

gemaakt door schoenmakerij
G. van Lier uit Loon op Zand

Tas

Aktetas, zwart leer.

“Ruim genoeg voor mijn
heerlijke boterhammen.”

Schrijfgerei
**Kroontjes-
pen, inkt en
potloden**

Fiets

Fongers

model Nederland, zwart.

Ook op de foto met uw Persoonlijke Standaard Uitrusting?
Redactie@accountant.nl

DE PSU VAN

Freerk de Vries, 1920*

Freerk de Vries is als assistent-accountant werkzaam bij het Centraal Bureau voor Verificatie en Financieele Adviezen der Nederlandsche Gemeenten. Hij is momenteel betrokken bij het opzetten van een centrale boekhouding voor alle daarvoor in aanmerking komende takken van de gemeentedienst in Delft.

“Direct voordeel van de centrale boekhouding is dat het personeel dat thans op diverse bureaux met aan boekhouden verwante werkzaamheden is belast, na eenigen tijd ruimte voor andere zaken zal krijgen. Ook betekent het betere controle en verlichting van de taak welke thans aan de hoofden van dienst is opgedragen.”

Freerk werkt 48 uur per week voor het verificatiebureau en heeft een woning op het Agnetapark in Delft. Op zondag is hij actief als ouderling binnen de Nederlands-Hervormde Kerk. Ook verzamelt hij postzegels, maar de meeste tijd gaat op aan zijn accountantsstudie. Hij hoopt volgend jaar zijn accountantsexamen te kunnen behalen bij het Nederlandsch Instituut van Accountants (NIVa).

* Iedere gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

SPRINGLEVEND: RELEVANTIE

Natuurlijk is de accountant na 125 jaar nog springlevend. Maar de accountant is ook maar een mens en mensen zijn nu eenmaal gewoontedieren. Precies daarom moet het vak criticasters, radicale vernieuwers en dwarsdenkers aan de borst drukken. Want je blijft alleen springlevend als je ervoor open staat je routines te laten uitdagen.

TEKST NART WIELAARD BEELD SHUTTERSTOCK, MARJA BROUWER

Ode aan de dwarsdenkers

De traditionele Londense taxichauffeur, in de zo typerende Austin FX4, heeft gemiddeld een jaar of drie gestudeerd om het weggennet van zestigduizend straten in een radius van tien kilometer rondom Charing Cross - het officiële middelpunt van Londen - te doorgronden. Pas nadat chauffeurs onder meer 320 routes uit hun hoofd hebben geleerd, mogen ze hun begeerde *green badge* gebruiken. Tegen die achtergrond bezien is het niet gek dat de meeste chauffeurs met dedain of boosheid kijken naar de concurrenten van Uber. Deze nieuwkomers hebben immers soms geen enkele studie gedaan naar het weggennet en volgen simpelweg de instructies op die een schermpje oplepelt voor een kant en klaar route-advies.

The knowledge

Voor de objectieve aanschouwer lijkt het nogal een ongelijke strijd. Aan de ene kant staat de gestolde kennis in het hoofd van één chauffeur. Aan de andere kant een systeem dat zich niet alleen baseert op statische kaartinformatie, maar ook op live data over opstoppen, gegenereerd door honderdduizenden sensoren in de smartphones van medeweggebruikers. Toch is het traditionele trainingssysteem voor taxichauffeurs - *The Knowledge* - nog steeds *alive and kicking* in Londen.

Waarom is dit relevante informatie voor een beschouwing over het accountantsvak? Omdat er een heel aardige parallel schuilt in het voorbeeld. Ook het accountantsvak is anno 2020 nog *alive and kicking*. Net zoals Londenaren behoefte hebben aan taxi's, hebben financiële markten nog steeds behoefte aan betrouwbare informatie voor hun beslissingen. Het accountantsvak houdt daarbij net als de Londense taxiwereld vast aan traditie. Natuurlijk is het vak de afgelopen

decennia behoorlijk veranderd. Auditmethoden zijn bijvoorbeeld gemoderniseerd, doordat data steeds overvloediger en eenvoudiger te hanteren is. Maar van echt radicale vernieuwing is nog geen sprake. Menig objectieve beschouwer - en nee, dat bent u zelf als accountant niet - zal dan ook begrijpen dat accountants net zo behoudend zijn als de chauffeurs met hun *green badges*.

Er is natuurlijk ook één opmerkelijk verschil: in het accountantsvak is nog geen nieuwkomer verschenen die alles op zijn kop zet, bijvoorbeeld door ongereguleerd zekerheid te gaan verschaffen, gebruikmakend van de dataficatie van de samenleving en de opkomst van allerlei prachtige nieuwe technologie. Er is geen Uber-achtige die het vak op stelten zet. Nog niet.

They are coming

Met enige regelmaat dienen zich mensen aan die argumenten dat daarin wel eens verandering zou kunnen komen. Lucas Hoogduin vertelde tijdens een recent door de NBA georganiseerde *What/If*-sessie hoe en waarom er heel andere vormen van assurance bij financiële informatie kunnen komen. De strekking: de daarvoor benodigde data komt steeds meer ter beschikking bij onder meer grote techbedrijven. En het zou dan ook zomaar kunnen dat de big four uiteindelijk het onderspit delven, omdat de wettelijke functie hen echt niet gaat beschermen tegen de nieuwkomers.

Het gaat erom dat we dwarsdenkers een podium geven en hen niet direct afdoen als doemdenkers of overspannen trendwatchers.

Omar El Messaoudi - young professional - verwees daarnaar in een opiniestuk op Accountant.nl met de titel *They are coming!*. Strekking daarvan: het vak moet zich omvormen om te anticiperen op de onvermijdelijke nieuwe toetreders. Anders verliezen we onze relevantie.

Schampere reacties

In beide gevallen zijn er naast wat instemmende geluiden ook behoorlijk wat schampere reacties. De strekking daarvan, met een verwijzing naar de kop *They are coming: Ze komen niet*. Die reacties zijn er ook ten aanzien van andere thema's. Enkele maanden eerder speelde al een discussie over de zin en onzin van accountants die zich bezig gaan houden met toezicht op algoritmes. Ook op dat gebied is er behoorlijk wat tegengas. Een meerderheid leek van mening te zijn dat accountants vooral geen al te grote broek moeten aantrekken hierin, al was het maar omdat we ons daarmee in een complex mijnenveld begeven.

Of neem het thema fraude en de rol die de accountant zou kunnen spelen, door met slimme technologie zaken op te sporen die het menselijk oog nooit zou kunnen zien. Reactie: het is een prachtig vergezicht, maar vooral ook een heel ver

SLOTEVENT 'SPRINGLEVEND': 'MEASURE WHAT WE TREASURE'

Het accountantsberoep, dit jaar in Nederland 125 jaar oud, heeft volop kansen voor een succesvolle toekomst. Zeker als het gaat om zekerheid bieden bij niet-financiële informatie.

Ruim vijftienhonderd NBA-leden en andere belangstellenden bekeken op 24 november het slotevent van het jubileum-programma 'Springlevend', waarin de relevantie van het beroep centraal stond. Volgens NBA-voorzitter Marco van der Vegte toonde de Pincoffs affaire destijds de noodzaak voor het accountantsberoep om zich te organiseren. Maar ook het rapport 'In het publiek belang' uit 2014 is een mijlpaal in de historie. "Terug naar de basis, naar waar we voor staan als accountants: onze maatschappelijke relevantie."

Vertrouwen en transparantie zijn cruciaal voor een welvarende maatschappij, stelde oud-Unilever-ceo en Imagine-oprichter Paul Polman. "We hebben het accountantsberoep uitgevonden om ons in dat opzicht eerlijk te houden." Om te komen tot een betere, duurzame samenleving moeten we grote, meetbare stappen zetten. "Measure what we treasure." Dit is het moment voor het accountantsberoep om daarin een rol te spelen. "Thank you accountants, for saving the world", aldus Polman.

Volgens Ewout Irgang, lid Algemene Rekenkamer, gaat het bij de verantwoording van publiek geld steeds meer om waar dat uiteindelijk toe leidt. "De rol van de accountant is om de verbinding te leggen tussen de inzet van financiële middelen en de bredere resultaten van de inzet daarvan." Vivienne de Leeuw, cfo van Havenbedrijf Rotterdam, gaf het accountantsberoep mee om minder achteruit te kijken en meer vooruit. "Het gebeurt in de toekomst, niet in het verleden."

In totaal hebben zo'n zesduizend belangstellenden in november deelgenomen aan de vier webinars en de verkiezing van De Slimste Accountant, in het kader van het jubilerende accountantsberoep. Terugkijken van alle events kan via nba.nl/springlevend.

vergezicht. Arnout van Kempen schreef dan ook in een reactie dat je mensen die echt verstand hebben van de techniek nogal eens herkent aan een zekere irritatie over de hype-verhalen en het gejuich over wat allemaal 'ooit' mogelijk zal zijn: "(...) als je vanuit kennis en ervaring praat, weet je hoe zwaar het is, upstream tegen een modderlawine in klauteren." →

Pas als er geen mensen meer zijn die een te grote broek aantrekken moet je je zorgen gaan maken.

Van Kempen heeft daar zeker een punt. Tegelijkertijd: laten we blij zijn dat er mensen zijn die dit soort tegendraadse geluiden laten horen. Ook als ze zelf niet met hun voeten in de modder staan. Het gaat erom dat we zulke dwarsdenkers een podium geven en hen niet direct afdoen als doemdenkers of overspannen trendwatchers. Dat is de beste manier om het vak springlevend te houden. Of, in de woorden van de organisatoren van de Boekenweek, die het thema *Rebellen en dwarsdenkers* kozen voor 2020: “*Rebellen en dwarsdenkers* van de literatuur die zo onze blik verruimen en ons voorstellingsvermogen vergroten.”

Aanpassen aan omgeving

En denk nu niet dat het daarbij alleen maar gaat om deskundigen die al dan niet doordraven over de mogelijkheden van big data, kunstmatige intelligentie en dergelijke. De dromen komen ook op andere terreinen naar boven. Jeffrey Bekkerin schreef al een aantal malen over hoe de accountant zich onsterfelijk zou kunnen maken door eens te gaan kijken naar de wendbaarheid van ondernemingen. Hij verwacht dat de accountant in het kader van de continuïteitveronderstelling hier steeds vaker iets over gaat zeggen en zelfs kan voorspellen of een bedrijf in staat is zich aan te passen aan veranderingen in de omgeving. Dat is nogal een stevige claim, die hij inhoudelijk overigens sterk laat wortelen in (wetenschappelijke) kennis van complexe adaptieve systemen. In dit geval kwam er geen fel debat op gang - misschien omdat maar weinig accountants kennis hebben van complexiteitstheorie. Sommigen waarschuwden ook hier dat de accountant maar beter geen al te grote broek kan aantrekken. Het onderwerp hangt intussen nog wat boven de markt.

Wereld redden

Een al wat langer lopende discussie is die over de rol die de accountant heeft te vervullen op het vlak van duurzaamheid. Voormalig TNT topman Peter Bakker - daarna ceo van de World Business Council for Sustainable Development - sprak in 2015 de vaak aangehaalde woorden dat “accountants de wereld kunnen redden”, als ze een revolutie in reporting over duurzaamheid konden ontketenen. Daar is natuurlijk de afgelopen decennia een stevige ontwikkeling te zien. Denk bijvoorbeeld aan de volwassenwording van *integrated reporting* waarmee financiële en niet-financiële zaken in rapportages worden verbonden. Bedrijven gaan daarin - als het goed is - ‘het echte verhaal vertellen’. De professionele gemeenschap rond het thema is (nog steeds) ijzersterk, maar buiten die *incrowd* weet het concept toch niet echt tractie te krijgen. Dat bleek ook uit het boek dat Jeroen Smit schreef over Unilever en de strijd die ceo Paul Polman daar achter zich heeft. Polman had duidelijk meer verwacht van de rol die financials en/of de externe accountant op dit gebied spelen.

Grote broek aantrekken

Wat hoopvol stemt is dat er op al de hiervoor genoemde terreinen steeds weer mensen zijn die het aandurven om hun dromen en vergezichten te laten zien en daarmee de routines wat ontregelen. Ook als die ideeën niet lijken te zijn geworteld in realiteitszin. Pas als er geen mensen meer zijn die een te grote broek aantrekken en *moonshots* de wereld in helpen, moet je je zorgen gaan maken. Deze *moonshots* zijn het beste wat het vak kan overkomen, om ook de komende 125 jaar springlevend te blijven. ←

Maak kennis met onze panels

NOW-PANEL**FRAUDE-PANEL****COMPLIANCE-PANEL**

Je kent Kriton al van onze support-, advies- en opleidingsactiviteiten. Sinds 2006 werken wij aan de bevordering van de kwaliteit van accountants, auditors en GRC-professionals. Dat doen we met passie voor het vak én voor onze klanten. Onze multidisciplinaire benadering haalt het beste uit iedereen die bij onze opdrachten betrokken is. Met ons team van ervaren professionals en netwerk van specialisten leveren wij maatwerk op het hoogste niveau.

Het is tijd om kennis te maken met onze nieuwste dienstverlening: de vaktechnische panels. Deze panels zijn een klankbord voor jouw praktijkvragen waarop je het antwoord niet direct weet. In de panels zijn Kriton-professionals met specifieke deskundigheid opgenomen. Zij geven praktisch en laagdrempelig antwoord op die vragen en bieden je een gedegen, professioneel-kritische oplossing waar je direct mee verder kunt.

Zowel individuele accountants als organisaties kunnen gebruik maken van onze panels. Heb je een vraag of case die je graag aan een van onze panels wil voorleggen? Neem dan contact met ons op!

De professionals van Kriton hebben samen al meer dan 3 x 125 jaar ervaring.

Neem voor meer informatie contact op via [kriton.nl/panels](https://www.kriton.nl/panels) + 31 (0)85 273 3171 info@kriton.nl

Belastingdienst

Met fiscale controle Nederland financieel gezond houden. **Dát doen wij.**

Ons land financieel gezond houden. Dat is complex en uitdagend werk. Controleren of iedereen voldoende afdraagt, fraude voorkomen; het is teamwork voor specialisten – controlemedewerkers én registeraccountants. Van die samenwerking blijf je zelf ook leren. Oók als je vakinhoudelijk al ervaren bent. Tijd om bij te dragen aan iets voor ons allemaal? Ontdek wat jij kan doen.

Bij **CRM** draait alles om de perfecte balans

360°

klantbeeld

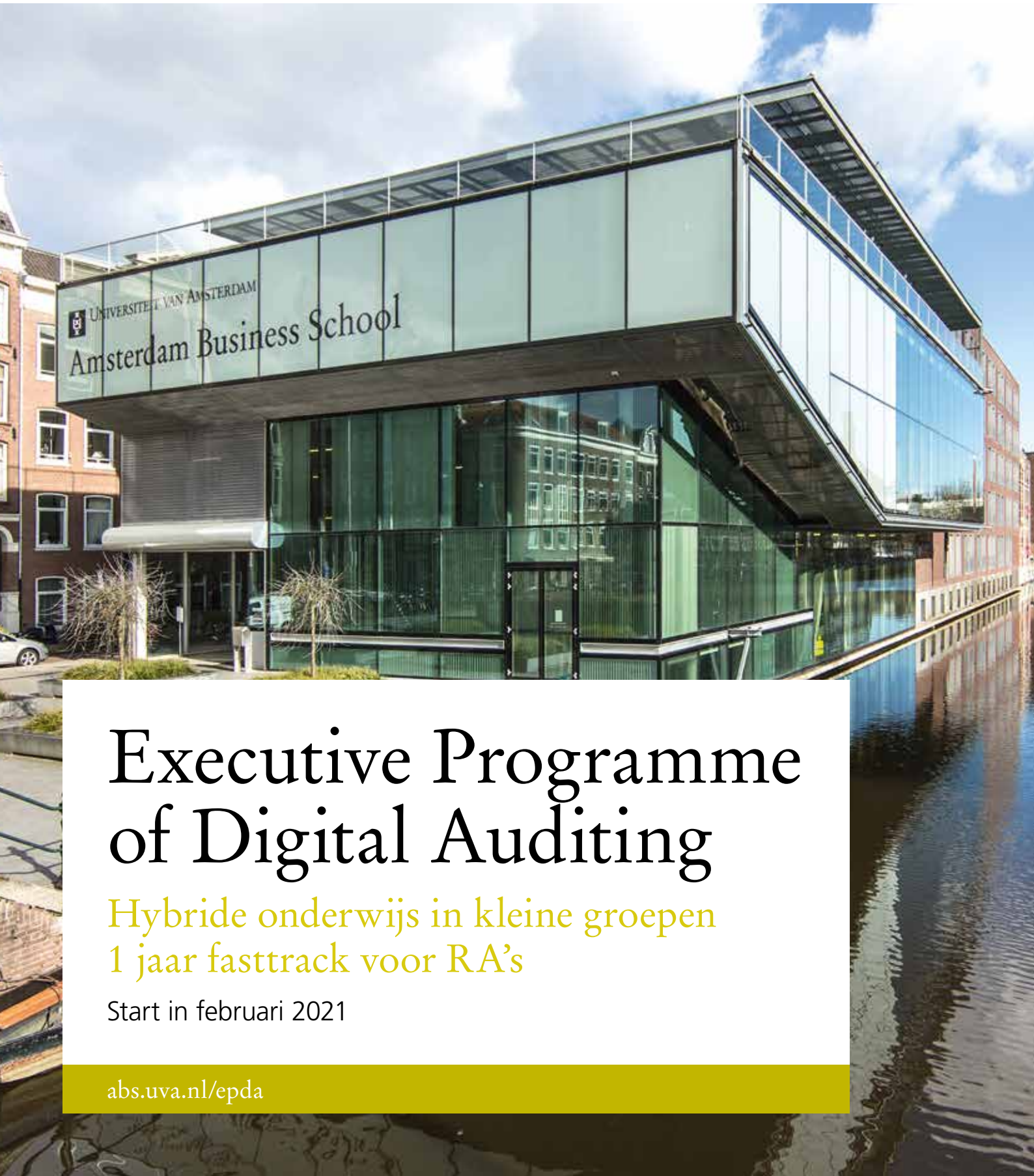
- relatiebeheer
- sales en marketing
- document management
- workflow
- uren registreren en factureren
- abonnementen
- budgetbewaking

De #1 online CRM oplossing voor Accountancy
radarsoftware.nl

RADAR
software®

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
Amsterdam Business School

Executive Programme of Digital Auditing

Hybride onderwijs in kleine groepen
1 jaar fasttrack voor RA's

Start in februari 2021

abs.uva.nl/epda

Historisch #KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Wie denkt dat klooien met computers echt iets van deze tijd is, vergist zich nogal. Juist in het accountantsberoep werd wat afgeklooid met computers toen deze machines net verschenen. Kantoorautomatisering begon in Nederland al voor de eerste Wereldoorlog met de komst van mechanische boekhoudmachines. Maar de komst van de elektronische computer betekende het begin van een revolutie waarin het accountantsberoep fundamenteel veranderde.

Een van de eerste populaire computers, of eigenlijk hele range van computers, in een zakelijke omgeving, was de IBM Systeem/360. Deze computer uit 1964 was een *mainframe*, een centrale computer die verschillende programma's en verschillende gebruikers tegelijk bediende. Slim aan de S/360 was dat je een kleiner systeem kon kopen en als je later meer capaciteit nodig had en je kocht een grotere, dan werkten alle programma's gewoon op je nieuwe computer. Voor pc-bezitters klinkt dat normaal, maar stap eens over van een Android-telefoon op een iPhone, en het wordt meteen duidelijk hoe bijzonder een naadloze overstap is. De eerste S/360, model 30, beschikte over een intern geheugen van acht tot 64 kilobyte. Ter vergelijking: een eenvoudige pc beschikt tegenwoordig al snel over duizend keer zoveel werkgeheugen. Een complete

computer, inclusief harde schijven of tapes, vulde met gemak een flinke kamer tot een klein zaaltje. En het was nog vrij normaal om als bedrijf zelf programmatuur te schrijven voor je computer.

Precies daar zat de grote verandering die het accountantsberoep sindsdien doormaakte. In een handmatige, papieren administratie is een controle op "afwijkingen als gevolg van fraude en fouten" sterk gericht op fouten als onjuiste tellingen, carbonpapier dat niet recht heeft gelegen, overname van bedragen uit de ene kolom naar de andere kolom et cetera. De menselijke fout is bron van vele fouten. Het is dus de menselijke fout die moet worden bestreden, onderwerp van de leer van de administratieve organisatie, en die moet worden gevonden, onderwerp van de leer van de accountantscontrole.

In de geautomatiseerde administratie werd de bron van fouten meer en meer de computer. Fouten in de programmering, fouten in de werking. Het laden van een tape met oude data of met een inmiddels herschreven programma et cetera. Voor de accountant ontstond de noodzaak begrip van automatisering te ontwikkelen. Eerst als een specialisme voor enkelingen, die zich begonnen te verenigen onder namen als *electronic data processing auditor*, ofwel edp-auditor, of

information systems auditor, de IS-auditor. We komen beide begrippen nog tegen in de beroepstitels RE en CISA.

Waar in de handmatige administratieve organisatie het begrip functiescheiding tussen *bewarende* en *beherende* functies een belangrijke rol speelde bij het voorkomen van fraude, werd dit in de geautomatiseerde omgeving vooral de scheiding tussen ontwikkelen, testen en gebruik van programmatuur. De programmeur was risicovol geworden.

Met de opkomst van met name de pc kwam computerkracht direct in handen van eindgebruikers en van auditors. De mogelijkheden van fraude namen fors toe, functiescheiding verdween op veel plaatsen, maar de accountant kreeg ook mogelijkheden om zich in de strijd te mengen met gelijke wapens: een computer onder de arm die hij zelf kon programmeren. Helaas laat de accountant het juist op dit vlak nog veel afweten. Hij klooit nog niet genoeg met computers om werkelijk een tegenwicht te bieden aan degenen die hij moet controleren. Maar daar werken we aan! ←

OP DE STOEL

‘Een actueel leeraanbod dat aansluit bij de beroepsbrede ontwikkeling’

Sandra Kroon is manager Lerend Beroep bij de NBA.

“Vakbekwaamheid speelt een grote rol binnen het accountantsberoep, net als competenties en gedrag. Als je als accountant relevant wilt blijven, dan is een lerende attitude van belang. Ons nieuwe leeraanbod draait om vragen als: wat is de aard van mijn werkzaamheden, gaat mijn werk veranderen, hoe zorg ik ervoor dat mijn kennis en vaardigheden op peil blijven?”

In het nieuwe PE-systeem, dat vanaf januari voor alle accountants geldt, stellen accountants jaarlijks een PE-portfolio op met leerdoelen die aansluiten bij het persoonlijke functieprofiel. Behalve cursussen en trainingen tellen nu ook intervisie mee, coaching, meelopen met een ervaren accountant.

We willen onze leden in hun beroepsbrede ontwikkeling stimuleren en faciliteren met een actueel leer- en ontwikkelaanbod. Te denken valt aan beroepsprofielen en assessments, leerlijnen geënt op gewenste beroepsontwikkeling, oefentoetsen in relatie tot verplichte kennistoetsen, verwijzingen naar onderzoek, handreikingen en casuïstiek, zo mogelijk ingebed in een vorm van gepersonaliseerd leren. Hiermee kunnen leden gericht actuele kennis vergaren die aansluit bij hun professionele ontwikkeling. Daarnaast zullen we ook blijvend inzetten op interactieve leervormen, met en voor onze leden, gericht op kennisdeling en netwerken.”

Hugo van Campen

*Senior beleidsmedewerker
Vaktechniek*

‘Ondanks deze moeilijke tijd krijg ik veel energie van het helpen van collega’s bij het helpen van hun klanten.’

Ellen Vos

PA directie

‘Ook in deze coronatijd is er binnen de NBA veel mogelijk, werken we goed samen en krijgen we dingen voor elkaar.’

Danny Oijkaas

Medewerker Facilitaire Zaken

‘Als je wilt, zoek je een mogelijkheid.
Als je niet wilt, zoek je een reden.’

Hanneke van Meel*Webmaster*

'Mijn werk is altijd in ontwikkeling, net als het accountantsberoep.'

Kristel Middel-Vork*Stafmedewerker*

'125 jaar kennis en ervaring: laten we daar van leren en niet per se door laten leiden.'

Shurmine Landbrug-Felipa*Vaktechnisch medewerker*

'Je kunt door vooringenomenheid en subtiele drempels niet meer worden dan jezelf. Je kunt wel jezelf méér gaan worden.'

Hasan Yurdakul*Senior boekhoudkundig medewerker*

'Ik ben een trotse, financiële, medewerker om voor een sterk merk als NBA te mogen werken.'

'De NBA slaat steeds beter een brug met de samenleving'

Robert Mul is hoofd afdeling Beroep & Maatschappij bij de NBA.

'Er wordt veel geschreven over de kloof tussen het accountantsberoep en de maatschappij. Kan de NBA die overbruggen? In mijn functie pleit ik voor overleg en het zich verdiepen in de argumenten van de ander. Gelukkig lukt het de NBA-commissies steeds beter om het gesprek aan te gaan met derden.

Oog hebben voor nuances helpt daarbij. Een voorbeeld: zelfs voor Lodewijk Pincoffs staat een standbeeld in Rotterdam. De fraude die hij pleegde eind negentiende eeuw was aanleiding voor het ontstaan van het accountantsberoep in Nederland. Maar naar dezelfde man zijn ook een straat, plein en brug

vernoemd, vanwege zijn grote bijdrage aan de ontwikkeling van de Rotterdamse haven.

De slogan 'Nederland rekent op haar accountants' lees ik ook als een opdracht aan onszelf. Mkb-ondernemers hebben niet zoveel met wat er over accountants in de krant staat. Die willen gewoon een goede accountant. Hun financiers ook. Daarom blijft de vertrouwensfunctie bestaan, ongeacht negatieve publiciteit.

We gaan als beroepsvereniging zaken anders organiseren. Zo zijn nu in onze commissies gemiddeld zo'n acht mensen actief lid. Daarom willen we ze uitbouwen tot een platform met veel meer leden, waar over ontwikkelingen in het vak of de sector wordt gesproken.'

125 jaar in 25 fragmenten

125 jaar accountantsberoep betekent ook 125 jaar (De) Accountant, in een wisselende frequentie per jaar. Begonnen als kwartaalblad in 1895, later terug naar twee keer per jaar, lange tijd een maandblad en momenteel komt het magazine zes keer per jaar uit. Een rijp en groene selectie uit 125 jaar geschiedenis, aan de hand van 25 fragmenten.

TEKST LUC QUADACKERS* BEELD NBA

1895, oktober

“Veel hangt hierbij af van de wijze waarop de accountant optreedt. Alles vermijdende wat aan minder vertrouwen doet denken, zich stipt houdend aan zijn mandaat, zich niet in zaken mengend, die daarbuiten liggen, zal hij zich door strenge plichtsbetrachting en onkreukbaar karakter de achting van allen, die met hem werken moeten verzekeren. Wanneer de werkkring van de accountants meer algemeen bekend wordt, zal er van hunne diensten een steeds ruimer gebruik gemaakt worden.”

1879

Pincoffs-affaire

1879

B.P. van IJsselstein eerste accountant, bij Nieuwe Afrikaansche Handels-Vennootschap

1883

Oprichting Bureau van Boekhouding 'Confidentia'

1895

Oprichting Nederlandsch Instituut van Accountants (NIVa)

1895

Eerste nummer 'De Accountant'

1897

Eerste tuchtreglement NIVa treedt in werking

1899

Oprichting Nederlandsche Bond van Accountants

1902

Oprichting Algemene Nederlandsche Bond van Accountants en Boekhouders

1902

Oprichting Nederlandsche Academie van Accountants

Théodore Limperg Jr. (1879-1961, Amsterdam)

1900, november

“Bij dien opmarsch vinden we intusschen nu reeds struikelblokken op onzen weg. Daar het beroep vrij is, heeft ieder het recht, zich ‘accountant’ te noemen. Jonge mannen, wier kennis en ervaring nauwelijks langer bestaan dan het haft, dat de visscher als aas benut, achten zich bekwaam genoeg, om als expert-comptable op te treden en maken in den strijd om het bestaan gebruik van alle middelen, die onze tijd heeft bedacht, om de aandacht van het publiek op zich te vestigen.”

1905, september

“Wanneer wij hierboven schreven, dat de wettelijke regeling van het beroep van accountant in een stadium van wording verkeerde, dan ligt in die woorden nog een goed deel euphemisme. Toch moet met dankbaarheid erkend worden, dat de nu afgetreden regeering de zaak althans iets verder heeft gebracht, en dat wil voor een onderwerp, dat met den besten wil der wereld niet tot den rang van politiek stokpaardje is op te heffen, al heel wat zeggen.”

1910, november

“Voor een vijftiental toehoorders, onder wie een lid van het Instituut, hield de Heer G. Langelaar Jr., lid van het Instituut te Rotterdam, Vrijdag 11 November 1. 1., in een der zalen van Hotel Neuf alhier eene causerie over het interessante onderwerp ‘Goodwill’.”

1915, juni

Uit artikel Onleesbare balansen: “In den loop van het onderhoud merkten wij o.m. op, dat zij, die de bewuste balans in handen zouden krijgen, er niets van zouden begrijpen. ‘Ja, ziet U, mijnheer’ was het prompte bescheid, dat is ook juist de bedoeling. Het zij hier terloops opgemerkt, dat wij van deze - men zou kunnen zeggen: eenigermate cynische - oprechtheid, goede nota namen.”

1920, januari

“Het [instituut] heeft getracht het intellectueel peil zijner leden en assistenten te verhoogen door de aanschaffing eener uitgebreide bibliotheek, het uitschrijven van prijsvragen op comptabel gebied en door een geleidelijke verzwaring der exameneischen, gewettigd door meerdere en betere gelegenheid tot opleiding.”

1903
Oprichting Nationale
Organisatie van
Accountants

1906
Oprichting Neder-
landsch Accountants-
genootschap

1906
Théodore Limperg Jr.
geroyeerd als lid NIVa

1907
Limperg en anderen
richten Nederlandsche
Accountants-
Vereeniging (NAV) op

1909
Oprichting
Nederlandsche
Broederschap van
Accountants

1918
Oprichting Vereeniging
van Nederlandsche
Accountants

1916
Oprichting Neder-
landsch Genootschap
van Accountants

1914
Oprichting
Nederlandsche
Accountants-
Associatie

1919
NAV gaat weer
op in NIVa

1922
Nederlandsche
Academie van
Accountants en
Nationale Organisatie
van Accountants
fuseren tot Neder-
landsche Organisatie
van Accountants

1924
Eerste nummer
Maandblad voor
accountancy en
bedrijfshuishoud-
kunde (MAB)

De eerste accountantsdag in 1907

1925, januari

Over 'Algemeene ontwikkeling' ... "Ten aanzien van het examen in staatsinrichting merken examinatoren op, dat vele kandidaten nimmer de Grondwet onder de oogen hebben gehad of een nummer van de Staatscourant of het Staatsblad hebben ingezien. De meesten bepaalden zich tot het doorlezen van een of ander handboekje." ... "Slechts weinigen bleken eenige aandacht aan de natuurkundige aardrijkskunde te hebben gewijd. Vragen over winden, klimaat e.d. bleven meestal onbeantwoord."

1930, januari

"Het aantal leden bedroeg bij den aanvang van het Vereenigingsjaar 289 ... De heeren J. Brouwer en Mr. P. G. H. Dop hebben voor het lidmaatschap bedankt. De Agenda van de vergadering van heden vermeldt het voorstel om in verband met artikel 11 der Statuten een lid te royeeren, dat na herhaalde aanmaningen zijn contributie over 1928 én 1929 niet heeft voldaan."

1935, juli

"Naarmate het geheele oeconomische leven en de wijze van zakendoen ingewikkelder werden, is de accountant naast controleur meer en meer geworden de praktische bedrijfshuishoudkundige." ... "Door het steeds wisselende bedrijfsleven is de accountancy een levende wetenschap, die het beste tot haar recht zal komen en de beste resultaten voor het bedrijfsleven zal opleveren, wanneer zij blijft een vrij beroep."

'De accountant is naast controleur meer en meer geworden de praktische bedrijfshuishoudkundige.'

Een zaal vol mannen

1925
Oprichting
Algemeen Verbond
van Accountants

1926
Tweede Internationaal
Accountantscongres
gehouden in
Amsterdam

1926
Oprichting Neder-
landsche Unie van
Accountants

1927
Eerste federatieve
examen Nlva en
Nederlandsche
Organisatie van
Accountants

1927
Oprichting Neder-
landsche Associatie
van Accountants

1928
Oprichting Vereeniging
van Academisch
Gevormde Accoun-
tants (VAGA)

1928
Oprichting Neder-
landsch College van
Accountants

1932
Fusie Nederlandsche
Unie van Accountants,
Nederlandsche
Associatie van
Accountants en
Nederlandsch College
van Accountants
onder de naam van
de Unie

1932-1933
'De functie van den
accountant en de leer
van het gewekte ver-
trouwen' van Limperg
verschijnt in het MAB

1934
Nlva fuseert met
Nederlandsche
Bond van Accountants
en Nederlandsche
Organisatie van
Accountants

1940, juli/augustus

Over de oorlog wordt met name tussen de regels door gerept: “Het aantal nummers van ons verenigingsorgaan zal dit jaar eenigermate worden beperkt. Dientengevolge verschijnen de nummers 4 en 5 ditmaal gecombineerd.”

1945, augustus

“In den afgelopen tijd trad het Ned. Instituut van Accountants zoo weinig mogelijk naar buiten. Deze tijd is thans geëindigd en het toekomstige bestuur wacht in deze een zware taak.”
... “U dankend voor hetgeen in de afgelopen 5 jaar door zoovele leden ten behoeve van het Ned. Instituut van Accountants is verricht, doet het bestuur een ernstig beroep op allen, om ook in de toekomst de belangen van het N. I. v. A. met dezelfde toewijding te blijven dienen.”

1935

NlVA betreft als kantoorgebouw Herengracht 491 in Amsterdam

1938

Prins Bernhard te gast op de Accountantsdag

1939

Ontwerp voor wettelijke regeling van het accountantsberoep ingediend bij Tweede Kamer. Vanwege oorlog is wetsontwerp nooit aan verdere Kamerbehandeling toegekomen

1940-1945

Vijf Joodse docenten mogen geen les meer geven aan niet-Joodse accountancy-studenten. Limperg verzet zich, namens een collectief van hoogleraren, heftig tegen het uit het ambt zetten van Joodse medewerkers en tegen de studenten-zuivering. Joden mogen geen lid meer zijn van het NlVA.

56 Joodse leden wordt gevraagd hun lidmaatschap op te zeggen. Na de bevrijding verschijnen vijfendertig NlVA-leden voor de Zuiveringsraad. Zeven leden worden uit het instituut gezet, drie geschorst en twee krijgen een berisping

1948

Oprichting Nederlandse Orde van Accountants (NOvA), vanaf 1976 Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NOvAA)

1954

Installatie Commissie Van der Grinten om wettelijke regeling accountantsberoep voor te bereiden

1950, april

“Meermalen blijkt, dat werkgevers per advertentie sollicitanten oproepen, terwijl men van de bemiddeling van het Secretariaat in deze geen gebruik maakt. Uiteraard zijn de leden daarin geheel vrij, doch het Bestuur doet, mede in het belang der assistenten, een beroep op als betrokkenen om bij voorkomende gelegenheden ook de hulp van het Secretariaat in te roepen.”

1955, maart

Uit het verslag van een studievergadering: “Vooral wanneer dit ondernemingen in uithoeken van de wereld betreft, ik denk even aan gebieden als Nieuw-Guinea of aan Zuid Amerika, dan is het, zo werd gesteld, toch wel mogelijk dat zo’n bestaande onderneming daar goed en eenvoudig gecontroleerd kan worden door de interne accountant van de moedermaatschappij of door het hoofd van de interne accountantsafdeling.”

Deelnemers aan een Accountantsdag

1960, januari/februari

Spreker Albarda op de Accountantsdag: "Ik heb namelijk de indruk, dat bij vele Nederlandse ondernemingen een zekere verruiming van de functie van de commissaris kan worden waargenomen, waar de accountant niet onverschillig tegenover zal staan." ... "omdat er een zekere tendens is de grenzen van de accountantsfunctie eveneens wijder te trekken en deze parallelle ontwikkeling van de werkzaamheden van de commissaris en de accountant zou weleens met zich kunnen brengen dat in de toekomst een nauwere samenwerking tussen beide functionarissen het gevolg zal zijn."

1965, mei

"Voor het accountantsberoep is de verplichte controle (voorgesteld in het rapport Verdam - red.) kwalitatief wellicht van meer betekenis dan kwantitatief. De status van het beroep wordt er ongetwijfeld door verhoogd en de onafhankelijkheid wordt dieper verankerd. Dit zal ook zijn gevolgen hebben voor de betekenis die aan de adviezen van de accountant zal worden gehecht en de mate waarin daaraan gevolg zal worden gegeven."

'Voor het accountantsberoep is de verplichte controle kwalitatief wellicht van meer betekenis dan kwantitatief.'

1970, februari

De heer Tempelaar over de AA-wet: "Een wettelijke regeling van een beroep is niet een eindpunt doch eerder het begin van een ontwikkeling. Men kan wettelijk veel regelen, doch het komt in de eerste en in de laatste plaats aan op de wijze waarop de beroepsbeoefenaren hun wettelijk geregelde functie zullen uitoefenen."

1975, april

"Sommige externe accountants vrezen dat de audit committees ten gunste van de grote accountantskantoren zullen uitwerken. Een outside director lid van het comité zou op grond van de goede naam van een groot accountantskantoor geneigd zijn dit kantoor voor te dragen of te benoemen, eerder dan het hem persoonlijk onbekende kleine kantoor."

1956

Commissie Van der Grinten brengt rapport uit

1957

Zevende Internationaal Accountantscongres gehouden in Amsterdam

1959

Ontwerp van Wet op de Registeraccountants ingediend bij de Tweede Kamer

1967

Inwerkingtreding Wet op de Registeraccountants (WRA), oprichting Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA), inwerkingtreding Regelen Beroepsuitoefening Registeraccountants (RBR)

1961-1962

Wet op de Registeraccountants aangenomen door Tweede en Eerste Kamer

1967

Kantoorpand NIVRA aan Herengracht deels verwoest door brand (29 augustus 1967). Deel personeel verhuist tijdelijk naar Singel 540

1968

NIVRA verhuist maart/april 1968 naar Mensinge 2, Buitenveldert, Amsterdam

1971

Toekomstrapport 'De accountant, morgen'

1974

Instelling Commissie Voortgezette Educatie Registeraccountants (VERA)

1972

AA-beroep wettelijk geregeld met Wet op de Accountants-Administratieconsulenten (WAA)

1980, maart

“Naar de mening van de Engelse natuurkundige dr. John Barker staat de chip, die met zijn verzameling van duizenden transistoren op een oppervlak niet groter dan een vingernagel beschouwd wordt als een voorbode van een nieuw tijdperk, op het punt te verdwijnen. Door het voortdurend beter worden van de technologie, zal de chip in de toekomst zo klein worden, dat hij met het blote oog niet meer zichtbaar zal zijn.”

1985, juni

“[E]en werkgroep, genaamd Globaal Conditie-onderzoek [heeft] een terreinverkenning uitgevoerd, over de bemoeienis, welke de controlerende accountant zou moeten hebben met de algemene conditie waarin een huishouding verkeert.” ... “De oordeelsvorming door de accountant met betrekking tot de conditie van de organisatie richt zich op het doen van een uitspraak of er omstandigheden zijn welke de continuïteit van de organisatie in gevaar zouden kunnen brengen.”

1990, januari

Wim Moleveld: “In het afgelopen jaar is in de door de overheid ingestelde commissie Geelhoed hard gewerkt aan de voorbereiding van een hervorming van de accountantswetgeving.” ... “De harmonisatie binnen Europa zou gemakkelijk kunnen leiden tot een nivellering op het laagste niveau. Een verlaging van het kwalificatieniveau is immers met een pennestreek te realiseren, maar waar een opwaardering nodig zou zijn kost dit jarenlange inspanning.”

‘Collegiale toetsing kan een belangrijk instrument zijn voor de waarborging van de kwaliteit van onze dienstverlening.’

1995, september

Barbara Majoor: “Samenvattend kan worden gesteld dat collegiale toetsing een belangrijk instrument kan zijn voor de waarborging van de kwaliteit van onze dienstverlening.” ... “Met collegiale toetsing heeft het beroep een waardevol instrument in handen om het publiek te overtuigen dat accountants de kwaliteit van hun dienstverlening serieus nemen.”

1999

Invoering verplichte driejarige praktijkopleiding. Piek in ledengroei NIVRA en NOvAA

1973

Nieuwe beroepsregels: Gedrags- en Beroepsregels Registeraccountants (GBR)

1986

Wijziging WRA: AA's kunnen gedurende vijf jaar met een aanvullend examen certificeringsbekwaamheid het RA-diploma halen (naar aanleiding van Vierde en Achtste EEG-Richtlijn)

1990

Rapport Commissie Advisering Stroomlijning Accountantswetgeving (CASA) ('Commissie Geelhoed'). NIVRA en NOvAA zijn tegen 'stroomlijning' in één wettelijke regeling

1993

Nieuwe accountantswetten; NOvAA krijgt publiekrechtelijke status, overgangsregeling die AA's in staat stelt wettelijke controlebevoegdheid te halen. Verplicht lidmaatschap NOvAA voor AA's

1995

NIVRA viert honderd jaar accountantsberoep in Nederland en verkrijgt het predicaat 'Koninklijk'

JUBILEUM

2000, april

Nancy Kamp-Roelands: "Het toenemend internationale inzicht leidt tot een groeiende bewustwording dat veranderingen op milieu- en sociaal-ethisch gebied nodig zijn voor de instandhouding van de internationale samenleving. Van bedrijven wordt meer transparantie verwacht." ... "De accountant kan daarbij een proactieve rol spelen door het bedrijfsleven te stimuleren en te ondersteunen bij deze ontwikkelingen."

2005, maart

Steven Maijor (AFM): "Ik zou het een verkeerde ontwikkeling vinden als je de ruimte die IFRS laat voor beoordeling, volledig gaat dichttimmeren met regels. Ik zie hier meer een taak voor accountantsorganisaties: publiceer over de invulling die je geeft aan de regels en wissel binnen Europa best practices uit. Op die manier zal meer eenduidigheid gaan ontstaan."

2010, mei

"De transparantieverslagen vertonen een redelijk grote variatie in diepgang en detail." ... "De leesbaarheid kan in het algemeen beter. Vakjargon, het gebruik van standaardfrases ... en het ontbreken van visuele toelichtingen (kaders, schema's, graphics) maken de verslagen voor niet-ingewijden minder toegankelijk."

2001
Enron-schandaal. Leidt tot de ondergang van Arthur Andersen in 2002

2002
Sarbanes-Oxley Act naar aanleiding van Enron en andere boekhoudschandalen

2003
Ahold-schandaal

2006
Wet toezicht accountantsorganisaties, vergunningplicht en AFM-toezicht op accountantsorganisaties

2009
Eerste AFM-rapport over onderzoek naar controles big four bij financiële instellingen, naar aanleiding van kredietcrisis

2008
Val van zakenbank Lehman Brothers luidt kredietcrisis in

2008
Koningin Beatrix opent het NIVRA-pand aan de Antonio Vivaldistraat

2010
Green Paper Europese Commissie met voorstellen voor hervorming accountantsberoep als reactie op kredietcrisis

2010
NIVRA en NOvAA publiceren Plan van aanpak 'Lessen uit de Kredietcrisis'

2010
Fusie NIVRA en NOvAA (formeel per 1 januari 2013)

2011
Initiatiefnota Ronald Plasterk (PvdA) voor verplichte kantoorroulatie en scheiding controle en advies

2014
Politiek doet oproep aan sector om te komen met voorstellen voor verbetering van de kwaliteit en herstel van vertrouwen

2014
Werkgroep Toekomst Accountantsberoep publiceert 'In het publiek belang', met 53 maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de accountantscontrole

2015, vierde kwartaal

Minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem: “Wet- en regelgeving formuleert de absolute minimeisen, het geeft slechts de uiterste lijn aan waar je binnen moet blijven. Het fnuikende effect van regelgeving is dat men dan bewust die grenzen opzoekt, er ook nog eens aan gaat lopen duwen en trekken of ze zelfs met constructies probeert te ontwijken.” ... “De goede houding zou dan zijn die wettelijke grens totaal irrelevant te vinden, uit jezelf hogere standaarden aan te leggen en ver weg te blijven van die uiterste grens. Hoe kun je nu aan de samenleving vragen ‘vertrouw mij’ als er voortdurend signalen zijn dat een sector zich verzet tegen regels of lijkt te vinden dat ze voor hen niet gelden?”

2020, nummer 2

“De economie krijgt ongekende klappen door de coronacrisis. Ondernemers zien hun levenswerk verloren gaan, zzp'ers verliezen inkomsten, personeel zit thuis. Er wordt massaal een beroep gedaan op steunmaatregelen van de overheid. Accountants worden overstelpt met vragen van opdrachtgevers. Maar ook hun eigen gezondheid staat onder druk.” ←

* **Luc Quadackers** is eigenaar van Margila en als onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Financieel-economische Innovatie (FAI) van de Hogeschool Utrecht.

Van links naar rechts: Henk Scheffers, Erik van de Loo, Ada van der Veer en Marcel Pheijffer.

2016

Start project Visie accountancy: Een beroep met toekomst

2017

Grote en middelgrote kantoren, SRA en NBA stellen gezamenlijke Stuurgroep Publiek Belang in. Publicatie eerste versie Veranderagenda Audit.

2018

Definitieve visiedocument Een beroep met toekomst en verankering in Vernieuwingsagenda

2020

Eindrapporten Monitoring Commissie Accountancy (MCA) en Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) gepresenteerd, minister Hoekstra komt met kabinetsreactie

2020

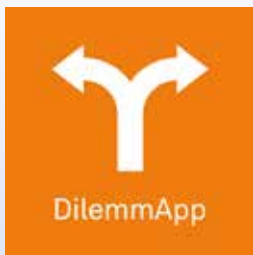
Coronacrisis

2020

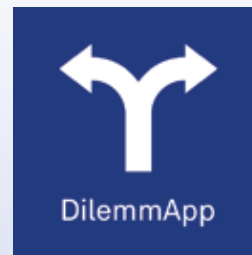
Twee kwartiermakers toekomst accountancysector aangesteld

2020

NBA viert 125-jarig bestaan georganiseerd beroep met programma 'Springlevend'

Van oranje naar blauw

DilemmApp

De vernieuwde 'blauwe versie' al gedownload?

De app geeft inzicht in hoe om te gaan met tegengestelde belangen of waarden. Het is een handige tool voor bewustwording.

U ontvangt iedere twee weken een nieuw dilemma. En krijgt feedback op uw keuze door het tonen van de respons van andere deelnemers.

Uw antwoorden geven u een persoonlijk profiel.

Deelname is anoniem.

Ga voor meer informatie en de download naar www.nba.nl/dilemmapp

De app is ontwikkeld door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Download de app in de App Store of de Google Play Store.
Te gebruiken op smartphone of tablet.

Werkgeverswitch in coronatijd:

DYMPHY EN RAYMOND MAAKTEN DE OVERSTAP NAAR Q-CONCEPTS

De afgelopen maanden stonden in het teken van het coronavirus. Een periode waarin Nederlanders samen op zoek gingen naar nieuwe manieren om verder te leven en werken. Op zoek naar zekerheid, zou je zeggen. Toch mochten we bij Q-Concepts veel nieuwe collega's verwelkomen. Raymond Lozekoot was een van hen. Hij switchte op 1 oktober van baan: "Ik realiseerde me dat de energie eruit was. En als ik toen de overstap niet zou maken, waar zou ik dan op wachten?"

ZO GROOT IS DE GOK NIET

Raymond: "In mijn omgeving keken mensen wel raar op van de timing van mijn overstap. Ik werkte bij een van de Big4 kantoren, dus waarom zou je daar weggaan in deze onzekere tijden? Maar ik merkte dat ik op mijn vorige werk vooral bezig was om te zorgen dat anderen op tijd hun werk af hadden. En ik wilde een betere accountant worden. Natuurlijk was een overstap spannend, maar wat is de gok nu eigenlijk? Als het je niet bevalt, vind je ook zo weer iets anders. Gelukkig ben ik helemaal goed geland bij Q-Concepts en leer ik nu echt over alle aspecten van het accountancyvak."

OOK VANUIT HUIS KUN JE PRIMA STARTEN

Dymphy Wennekers startte op 1 april bij Q-Concepts: "Het idee dat ik vanuit huis afscheid moest nemen bij mijn vorige werkgever, en ook vanuit huis moest kennismaken met Q, was even wennen. Maar alles ging goed. Vooraf heb ik veel contact gehad met Clemens en mijn teamleider over hoe ik de eerste periode wilde gaan vormgeven en hoeveel begeleiding en contact ik wilde. Toen ik startte, was de introductie prima vanuit huis te volgen. Vanaf het eerste moment spreek ik iedere dag collega's en wordt maandelijks een teamsessie of borrel georganiseerd."

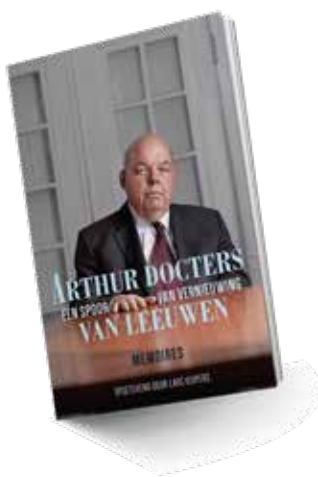
EEN HECHTE GROEP COLLEGA'S, OOK OP AFSTAND

Bij Q-Concepts vinden we het belangrijk dat onze mensen zich thuis voelen. Het blijft natuurlijk zoeken naar een goede balans tussen inwerken, thuiswerken en samenwerken. Maar we durven te zeggen dat we inmiddels goede manieren hebben gevonden om dit coronaproof te realiseren. Er zijn in coronatijd tientallen collega's gestart, die net als Dymphy en Raymond aangeven goed terug te kijken op hun overstap en opstart.

Zwaargewicht

“... een forse baby van achtenhalf pond”. Hiermee wordt in de openingszinnen van deze memoires al veel duidelijk. En het blijkt ook voorspellend te zijn.

Fors is vanaf zijn eerste levensuren altijd al een goede omschrijving voor Arthur Docters van Leeuwen geweest; zowel voor zijn postuur en zijn karakter, als voor zijn lange carrière.

Het grote publiek kent Docters van Leeuwen vooral van zijn zeer publicitaire aanvaring met de toenmalig minister van Justitie Winnie Sorgdrager. In de accountantssector kennen we hem vooral van zijn voorzitterschap van de Stichting Toezicht Effectenverkeer STE, die later omgedoopt is tot Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Maar zijn carrière kent meer hoofdstukken en in deze memoires neemt hij ons openhartig mee in zijn levenswandel. In het eerste hoofdstuk vertelt hij met geuren en kleuren over zijn jeugdherinneringen in Zeist, de bossen waarin je prima kon spelen, zijn gevechten op het schoolplein als dik manneke, tot aan het bouwen van kleine raketjes met kalium-chloraat met zijn grote broer aan toe. En we komen te weten van welke opa hij zijn onbuigzaamheid, strijdlustigheid en opvliegendheid heeft. Dat zat dus al in de familie en heeft hij niet van een vreemde.

Na zijn rechtenstudie in Utrecht - inclusief schrijverijen voor het studentenblad - begon zijn ambtelijke carrière bij de ministeries van Binnenlandse Zaken, Landbouw en Financiën, die laatste door hem liefdevol “een vrolijke dierentuin” genoemd waar hij negen jaar heeft doorgebracht. En passant krijgen we ook een leuk inkijkje in het ambtenarenleven bij de Rijksoverheid in de jaren zeventig. En als Docters van Leeuwen een directeur tegenkwam die hem niet beviel dan lezen we dat keurig terug: “een vreselijk mens”. Ook toen ging het er af en toe al hard aan toe tussen de verschillende ministeries, of tussen secties bij hetzelfde ministerie.

Vanaf januari 1980 ging zijn carrière - notabene na reeds twee (!) hartinfarcten - hogerop als plaatsvervangend directeur politie op Binnenlandse Zaken. Daar valt Docters van Leeuwen met zijn neus in de boter;

verwaarloosde politiegebouwen, krakersrellen in Amsterdam, het opheffen van Bescherming Bevolking (de BB), het leest als een geschiedenislesje ‘de staat van Nederland in de jaren tachtig’. Heerlijk. Tegelijk leerde Docters van Leeuwen alle fijne kneepjes van het vak ‘hoe regel je iets in politiek Den Haag’.

En zo belanden we bij de Binnenlandse Veiligheidsdienst, waar hij met 42 jaar jong het jongste diensthoofd ooit werd. Daar is Docters van Leeuwen flink met de bezem door de organisatie gegaan. Heerlijk detail: hij reed toen nog rond in zijn robuuste niet al te dure privéauto... een Lada, jawel! Daarna nog een publicitair flink uitgemeten periode als voorzitter van het College van procureurs-generaal en vervolgens komen we bij zijn periode als voorzitter van de Stichting Toezicht Effectenverkeer, waar hij naar eigen zeggen heel veel verstand van had. “Tineke (zijn vrouw...) had wat aandelen Shell geërfd en van de opbrengst hadden we de badkamer en de keuken laten verbouwen, zo ver strekte mijn kennis zo’n beetje.” Enfin, in 2002 werd de STE de Autoriteit Financiële Markten, met een breed mandaat voor gedragstoezicht in de Nederlandse financiële wereld en gedurende zijn voorzitterschap een flinke positieve push voor de belangen én bescherming van consumenten. Ook doet hij in dit hoofdstuk een leuk boekje open over hoe het toezicht door de AFM op de accountants tot stand kwam. Inclusief de beroemde (beruchte?) Nordemann-lezingen uit 2003 en 2005 van hemzelf en collega AFM-bestuurder Paul Koster.

Met recht een zwaargewicht dus. Een prachtige carrière in het publieke ambt die - conform de ondertitel van het boek - inderdaad ‘een spoor van bestuurlijke vernieuwing’ laat zien. Heerlijk openhartig en persoonlijk geschreven, met her en der verspreid foto’s uit zijn carrière en persoonlijk leven. Misschien is het boek af en toe een tikkeltje ‘op de borst klopperig’ maar eerlijk is eerlijk: hij heeft ook wel wat voor elkaar gekregen, dus vooruit.

Een mooi boek dat een ander perspectief laat zien dan de nurkse en rechtlijnige topambtenaar die hij in de ogen van het grote publiek zou zijn. Aanbevolen.

Arthur Docters van Leeuwen: Een spoor van vernieuwing - memoires opgetekend door Lars Kuipers, Prometheus 2020, ISBN 978 90 446 4471 5

Oh oh kantoor...

Als je als schrijfster alleen al met je voornaam bekend en gevreesd bent, dan doe je toch iets heel goed.

Japke-d Bouma is dat in de afgelopen jaren keurig gelukt. Onder andere via haar wekelijkse columns in NRC Handelsblad en NRC Next én via haar boeken, waarin alle ins en outs van het moderne kantoorleven kritisch onder de loep worden genomen.

Ook haar nieuwste 'Hoe vind je zélf dat het gaat?' past keurig in dit rijtje. In deze verzameling van eerder verschenen columns leidt Nederlands enige echte 'kantoor-survivalgids' Japke-d ons weer door allerlei moderne kantoor-eigenaardigheden. Wat is nu precies *agile* werken, overvullige thuiswerk-kilo's, video-vergaderen, jeukwoorden in recruitment en communicatie etc.

Het moderne kantoorleven wordt dus weer flink gefileerd. Laat het maar aan Japke-d over om zulke harde nootjes te kraken, maar - en nu komt het - soms ook wel op een bijna liefdevolle manier. Tussen de regels door lezen we af en toe toch een beetje een liefdesverklaring aan het *good old* kantoorleven. Na meer dan zes maanden verplicht thuiswerken lijkt het fysieke kantoor weer te stijgen in aantrekkingskracht. Ondanks de nutteloze vergaderingen en vervelende collega's, ondanks de slechte koffie, ondanks de nietszeggende brainstormsessies met een overenthousiaste trainer. Zo slecht was het misschien toch ook weer niet...

En overigens, *agile* werken betekent gewoon je boerenverstand gebruiken. *Right*, daar kunnen we wat mee. *Japke-d strikes again*, zullen we maar zeggen.

Japke-d Bouma: Hoe vind je zélf dat het gaat? - 281 gouden tips voor op je werk, Thomas Rap 2020, ISBN 978 94 004 0690 2

VERPLICHTE KOST

Welk boek 'moet' u lezen? Voor één keer in dit jubileumnummer de keuze van onze boekenrecensent Rob Heinsbroek zelf: 'The reckoning' van Jacob Soll.

Een hele eer om een absolute *must read* aan te wijzen, maar als boekenredacteur van Accountant tevens ook een hele moeilijke opgave. De archieven van dit blad doorspittend zijn er meerdere boeken die een blijvende waarde hebben. Overigens zijn er ook meer dan genoeg interessante boeken die de rubriek nooit hebben gehaald, we kunnen immers niet alles bespreken en publiceren.

Toch is de keuze niet zo moeilijk. Een boek waarin accountancy zo ongeveer tot drager van de wereldgeschiedenis is benoemd klinkt hoogdravend, maar in Accountant nummer 1 van 2016 concludeerde ik al dat schrijver Jacob Soll in *The reckoning* zijn argumenten uitstekend op een rijtje heeft staan.

Een kleine vijf jaar later is dit boek nog steeds hoogst actueel. Niet zozeer vanwege de interessante geschiedenislessen in het boek, maar veeleer omdat Soll zo overtuigend weet te omschrijven dat accountancy niet enkel financiële expertise omvat, maar indringend is verweven met sociaal-culturele en maatschappelijke stabiliteit. Goed en kloppend boekhouden uit zich immers ook in gedragsregels, normen en voorschriften. Een degelijk vormgegeven financieel systeem staat aldus aan de basis van een goed functionerende economie en een transparante samenleving. Accountants en het publieke belang dus; de blijvende actualiteit van dit boek is meer dan duidelijk.

In 2016 concludeerde ik dat dit boek het verdient om prominent in de boekenkast van elke accountant te staan. Dat gaat nog steeds onverminderd op. Aanbevolen? Nee, echt verplichte kost.

Jacob Soll: The reckoning - financial accountability and the rise and fall of nations. ISBN 978-0-465-03152-8

Raad voor Toezicht: aantal kantoren nog onvoldoende bekend met regelgeving

Een aantal accountantskantoren is nog onvoldoende bekend met relevante regelgeving of past die niet goed toe. Daarbij gaat het om de NVKS, Wwft, NV COS en NVPE. Dat meldt de Raad voor Toezicht van de NBA in haar jaarverslag over toetsingsjaar 2019.

De Raad voor Toezicht en de SRA hebben dit jaar samen 55 accountantskantoren met een Wta-vergunning getoetst. Daarvan voldeed 58 procent (32 kantoren) aan de gestelde eisen.

Ruim 42 procent (23 kantoren) voldeed op belangrijke onderdelen nog niet. Na een verbetertraject worden zij opnieuw getoetst. Van de elf Wta-kantoren die

dit jaar een hertoetsing kregen, voldeden er zes. De raad had aan het eind van het verslagjaar nog negen (her)toetsingen onderhanden.

Kantoren zonder Wta-vergunning

In het verslagjaar toetsten de raad en de SRA ook 217 accountantskantoren zonder Wta-vergunning. Daarvan

voldeed 68 procent (148) aan de eisen; 30 procent voldeed op belangrijke onderdelen nog niet. Het percentage kantoren (NBA-domein) dat na hertoetsing een voldoende krijgt, ligt ook dit jaar ruim boven de tachtig procent.

Vanwege de coronacrisis is de raad pas in september van dit jaar gestart met de toetsingen voor het toetsingsjaar 2020. Daarnaast wordt gekeken naar de toekomstige inrichting van het toezicht, gelet op de aanbevelingen van de Commissie Toekomst Accountancy-sector (CTA).

Studenten in Vitamine A-podcast: 'Challenge de status quo'

De jonge generatie accountants durft vaker de status quo te 'challengen', stelden accountancy-studenten Jochem Beemster, Gijs de Bra en Matthijs Bredenoord recent in Vitamine-A, de podcast voor accountants.

De studenten, alle drie bezig met hun postmaster accountancy aan de UvA, spraken met Vitamine A-host Sven Budding naar aanleiding van hun eerdere column in het FD. Die schreven zij als reactie op een interview met kwartiermakers Marlies de Vries en Chris Fonteijn. In de column gaven zij aan binnen het accountantsberoep meer openheid te ervaren dan sommigen menen. De drie studenten roepen jonge collega's om moed te tonen, de discussie aan te gaan en de frisse blik te behouden.

Beluisteren van de Vitamine A-podcast kan via Spotify of Apple Podcasts. Alle afleveringen zijn ook terug te luisteren via [Accountant.nl](https://www.accountant.nl).

PE-inhaalverplichting over 2020 loopt tot medio 2021

NBA-leden voor wie over 2020 nog de oude PE-systematiek geldt, krijgen tot en met 30 juni 2021 de gelegenheid om te voldoen aan de PE-verplichting 2020.

Met name openbaar accountants dreigden in de laatste weken van 2020 door de coronamaatregelen in de problemen te komen bij het behalen van de vereiste twintig gecertificeerde PE-uren. Door nu al een inhaalperiode vast te stellen, verwacht het bestuur leden en cursusaanbieders voldoende mogelijkheid te bieden om de PE-verplichting over 2020 op correcte wijze af te ronden.

Voor iedere accountant geldt met ingang van 2021 de nieuwe PE-systematiek, waarin de PE-verplichting wordt verantwoord via een PE-portfolio. Ook accountants met een inhaalverplichting moeten tijdig aandacht besteden aan het opstellen van het plan van aanpak van het PE-portfolio en dit plan in het eerste kwartaal van 2021 afronden. Meer informatie over de nieuwe PE-systematiek is te vinden op nba.nl/pe2019.

Begin 2021 gelijk **starten** met de **invulling** van uw **PE-portfolio**?

Misschien sluiten deze cursussen of webinars wel aan bij uw leerdoelen!

Actualiteiten seminar 2021 - voor de mkb adviseur

Een complete dag met actualiteiten op het gebied van accountancy, fiscaliteit en juridische aspecten die voor uw mkb-praktijk relevant zijn.

14, 19 of 21 januari 2021, Zwolle

Prijs leden / niet-leden: € 390 / € 460 PE 6

De DGA: alle fiscale ins & outs

De cursus geeft u inzicht in de spelregels voor de belastingheffing van de DGA, toegesneden op de dubbelrol van die DGA als aandeelhouder en directeur-bestuurder van de bv.

19 en 20 januari 2021, Nieuwegein

Prijs leden / niet-leden: € 860 / € 980 PE 16

Webinar Workshop NLP, meer grip op communicatie

U krijgt NLP communicatie technieken aangereikt die uw daadkracht versterken en tot meer tevreden klanten, collega's en medewerkers leiden.

21 en 29 januari 2021

Prijs leden / niet-leden: € 395 / € 475 PE 6

Regiosessie NOW 1-2-3 en de Samenstelpraktijk

Sytze de Swart neemt u mee in de gevolgen van de drie NOW-regelingen en hoe u hiermee omgaat. De nadruk ligt vooral op de praktische toepassing in uw samenstelpraktijk.

Diverse data/locaties in februari en maart

Prijs leden / niet-leden: € 295 / € 340 euro PE 4

IT risico's en veiligheid - Datalekken, cybercrime, ransomware cloud computing

Data die op straat liggen of uw computersystemen die gegijzeld worden door ransomware, uw organisatie wil het niet meemaken. Waar liggen de risico's en welke rol kunt of moet u als accountant hierin spelen?

30 maart 2021, Utrecht

Prijs leden / niet-leden: € 395 / € 455 PE 4

Opleidingen

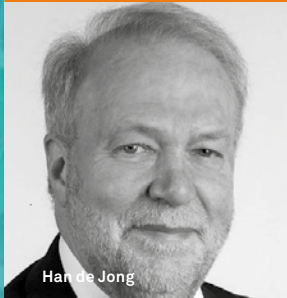
NBA

Meer info: www.nbaopleidingen.nl of bel 020 301 03 30.

Dit is een tijdperk van verandering: de coronacrisis, innovaties én een nieuw PE-systeem. Blijf als financial in ontwikkeling en daarmee toekomstbestendig! Wil je in 2021 je kennis verbreden, klaar zijn voor actuele ontwikkelingen en je eigen PE-plan schrijven? Volg dan een cursus of webinar bij NBA Opleidingen.

**Speciaal
voor u
uitgelicht**

Webinar Economische crisis en vooruitzichten

Han de Jong

Hoe verhoudt deze recessie zich tot eerdere recessies? Gaan we richting inflatie, deflatie of stagflatie? Waarom is de rente eigenlijk zo laag en blijft dat zo? Zal onze economie er fundamenteel anders uitzien wanneer het herstel komt? Nieuwsgierig naar de antwoorden?

Datum, locatie	7 december of 14 januari 2021, online
Docent	Han de Jong
Prijs leden / niet leden	€ 150 / € 200
PE	2

Online Workshop PE-plan schrijven

Sebastiaan Huijbregts

De nieuwe PE-verplichting houdt in dat je een eigen PE-plan gaat schrijven. Bij deze workshop ga je praktisch aan de slag met je eigen PE-plan. Na afloop heb je grip op het nieuwe PE-denken en heb je de basis staan van je PE-plan. Ook incompany mogelijk, ga naar: nbaopleidingen.nl/incompany-pe-plan/

Datum, locatie	diverse data, online
Docent	Sebastiaan Huijbregts
Prijs leden / niet leden	€ 595 / € 695
PE	6

Mastercourse Publieke Sector 2021

Wouter Hart

De Mastercourse Publieke Sector is dé gelegenheid bij uitstek om met praktijkexperts en vakgenoten in gesprek te gaan over uw vak en alle ontwikkelingen. Mastercourse gaat o.a. over: overzicht krijgen en regie nemen in de keten en het belang van niet-financiële informatie in en over de keten.

Datum, locatie	26, 27, 28 januari, Driebergen-Rijsenburg
Docent	Wouter Hart e.a.
Prijs leden / niet leden	€ 1.995 / € 2.295
PE	21

Digitale transformatie: strategie, organisatie en leiderschap

Martijn Rademakers

Digitalisering staat op de strategische agenda van organisaties in vrijwel iedere denkbare sector. Bij financieel professionals leeft de vraag: welke rol pakken we hierin? In deze driedaagse cursus gaan deelnemers de diepte in. Het programma omvat cases, voorbeelden, tools en inzichten uit de literatuur en praktijk. Deelnemers brengen vraagstukken en ervaringen in en krijgen de ruimte om hiermee aan de slag te gaan.

Datum, locatie	24, 25, 26 maart, Utrecht
Docent	Martijn Rademakers en Frieda van Belle
Prijs leden / niet leden	€ 2.250 / € 2.500
PE	20

Opleidingen

NBA

Cursuslocatie
is coronaproof

Heb je vragen? Bel of mail ons, wij helpen je graag! 020 301 03 03 / opleidingen@nba.nl
Bekijk het cursusaanbod op www.nbaopleidingen.nl

Kristal-event over twintig jaar mvo in Nederland

Welke stappen heeft het Nederlandse bedrijfsleven de afgelopen twintig jaar gezet op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen? Die vraag stond centraal tijdens het online Kristal-event 2020.

Deze maand is het twintig jaar geleden dat de Sociaal Economische Raad (SER) het adviesrapport 'De Winst van Waarden' uitbracht. Dat wordt gezien als startpunt voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in Nederland. Waar staan we twintig jaar later, tijdens de coronacrisis? Hoe transparant zijn bedrijven over hun mvo-prestaties als ze bezig zijn te overleven? En welke lessen kunnen zij trekken voor hun strategie en bedrijfsvoering uit mondiale uitdagingen als deze pandemie?

Die vragen kwamen aan de orde tijdens het online Kristal-event, op 17 november georganiseerd vanuit de Glazen Zaal in Den Haag en online bijgewoond door zo'n vierhonderd belangstellenden. Vanwege de coronacrisis verving het online event dit jaar de jaarlijkse Kristalprijsuitreiking. Staatssecretaris Mona Keijzer van EZK gaf een compliment aan de Transparantiebenchmark, de ranglijst die de basis vormt voor de Kristalprijs voor het beste mvo-jaarverslag. "Door de bijdrage aan maatschappelijk verantwoord ondernemen inzichtelijk te maken, stimuleert de Transparantiebenchmark Nederlandse bedrijven om een grotere maatschappelijke meerwaarde te leveren."

Rapportage

NBA-voorzitter Marco van der Vegte gaf aan dat bedrijven meer de dialoog aangaan met hun accountant over de gevolgen op de bedrijfsvoering. "Wat startte als een gezondheidsrisico, heeft snel geleid tot grote onzekerheden, met impact op de operatie en financiële stabiliteit van een groot aantal ondernemingen en iedereen die daarvan afhankelijk is." Belangrijk is dat ondernemingen de gevolgen van de coronacrisis goed uiteenzetten in de jaarverslaggeving over 2020, aldus de NBA-voorzitter. De accountant moet "toetsen of het eerlijke verhaal wordt toegelicht". Tegelijk is de rol van de externe accountant bij het duurzaamheidsverslag beperkter dan bij het financiële verslag.

Kristalprijs 2021

Elke twee jaar laat het ministerie van EZK de Transparantiebenchmark uitvoeren onder de vijfhonderd grootste bedrijven in Nederland. Het bedrijf met het meest transparante jaarverslag gaat naar huis met de Kristalprijs. De prijs wordt door EZK georganiseerd samen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de NBA. Verwachting is dat de Kristalprijs volgend jaar november wel weer kan worden uitgereikt.

Eed vanaf de andere kant van de planeet

Vanwege het coronavirus leggen nieuwe accountants momenteel de beroepseed online af. Recent deed Nanda Herling dat ook; tien tijdszones en twee seizoenen verderop, vanuit Sydney.

Normaal ontvangen afgestudeerde accountants hun diploma tijdens een feestelijke bijeenkomst bij de NBA, waarbij ook de beroepseed wordt afgelegd. In 2019 kregen 719 jonge accountants zo hun diploma van de NBA. Door de coronaregels zijn dergelijke bijeenkomsten momenteel niet toegestaan. Nieuwe accountants leggen daarom de beroepseed af via Zoom.

Accountant Nanda Herling zat daarvoor om half twee 's nachts achter haar computer. Zij is inmiddels bijna drie jaar werkzaam voor Deloitte Sydney, waar zij ook het laatste deel van haar praktijkstage heeft afgerond.

"Hoewel ik een ceremonie stiekem wel heel leuk had gevonden, vind ik het geweldig dat dit tegenwoordig allemaal mogelijk is; zelfs als dit betekent dat ik om één uur 's nachts mijn bed uit moet. Mijn familie keek mee en ik vond het heel speciaal om het op deze manier toch te kunnen delen."

NBA verzorgt gastlessen bij Impact Challenge

De NBA verzorgde dit najaar gastlessen aan middelbare scholen, universiteiten en hogescholen, als onderdeel van de NBA Impact Challenge, de voorlichtingscampagne over het accountantsberoep.

De gastlessen werden deels online en deels live in de klas gegeven, afhankelijk van de mogelijkheden en de maatregelen in verband met het coronavirus. Zo'n 2.500 deelnemers, verspreid over meer dan vijftig onderwijsinstellingen, mochten zo het accountantsberoep ervaren.

Op 8 december streden de acht beste teams van Nederland tegen elkaar in een online finale. Daarbij presenteerden zij hun adviezen aan een deskundige jury.

Ook in het voorjaar gaan de gastlessen verder. Meer over de NBA Impact Challenge is te vinden via de campagnewebsite nbaimpactchallenge.nl.

Algemene Ledenvergadering NBA weer online

De Algemene Ledenvergadering (ALV) van de NBA vond plaats op 14 december jl., opnieuw geheel online.

Tijdens de ledenvergadering kwamen onder andere de aanpassing van de governance, het jaarplan 2021 en de begroting 2021 aan de orde. Ook de benoeming van de plaatsvervangend voorzitter en een tijdelijke uitbreiding van het bestuur in 2021 stonden op de agenda.

In juni van dit jaar werd de NBA-ledenvergadering voor het eerst geheel online georganiseerd; dat kon dankzij tijdelijke wetgeving in verband met het coronavirus. De NBA is voorstander van een permanente oplossing om de ALV online te kunnen organiseren.

Meer informatie over de nieuwe inrichting van de NBA is te vinden via nba.nl/governance.

Portret Brenda Westra siert naar haar genoemde foyer

Een portret van 'rebel-accountant' Brenda Westra siert sinds enige tijd de foyer van de NBA in Amsterdam.

Op 15 oktober 2020 was het een jaar geleden dat de NBA de foyer van haar kantoor officieel vernoemde naar Brenda Westra. Bij die gelegenheid ontving de beroepsorganisatie symbolisch ook een nog te maken portret van Westra, namens de eerder door haarzelf in het leven geroepen stichting Future Finance. Het schilderij, gemaakt door kunstenares Marte Röling, heeft inmiddels een passende plaats gekregen in de foyer van de NBA. Door de jongste coronamaatregelen is het portret van Westra nog niet echt door velen te bewonderen, maar hopelijk wordt dat snel anders.

Met de Brenda Westra Foyer eert de NBA deze in oktober 2015 overleden vrouwelijke 'rebel-accountant'; kritisch maar zeer betrokken bij het accountantsvak en een gepassioneerd voorvechtster van vernieuwing.

Ons vertaalteam staat voor u klaar

Uw deadline is onze zorg!

Er zijn genoeg redenen te bedenken waarom een rapport, brief of jaarrekening morgen vertaald bij de cliënt moet liggen. Maar wel van een kwaliteit die u graag voorziet van uw goedkeurende verklaring. JMS Textservice kan dat voor u verzorgen. Ons in-house vertaalteam staat voor u klaar!

Zo wordt uw deadline onze zorg.

JMS Textservice

legal & financial translations

T 0299 351 851
E info@jmstext.nl
W www.jmstext.nl

samen verder met
VISSER&VISSER

Beste
Werkgever
2019-2020
Werkgeversbond Nederland

“Vertrouwen in de toekomst”

Accountancy gaat over toen, over nu en ook zeker over de toekomst. Al 125 jaar, maar vandaag de dag meer dan ooit. Met trots maken wij als top-30 accountantskantoor al ruim 30 jaar deel uit van dit prachtige vak. En hoewel niet veel zeker is op dit moment, hebben wij een onbetwist vertrouwen in de toekomst.

Jij ook? Kijk voor banen in de financiële sector op werkenbijvisserenvisser.nl

Jij begrijpt waarom we future fit adviseren

Accountancy al 125 jaar een beroep van grote waarde voor het maatschappelijk verkeer. Proficiat! Laten we zorgen dat we elkaar ook in de toekomst future fit houden.

accountancy,
tax, advisory
& you

www.credion.nl

*'Als de huisbank niet de
volledige oplossing biedt...'*

Credion realiseert uw vastgoed- en bedrijfsfinanciering

Bied nu ook maatwerk oplossingen voor je klant. Je wilt het beste voor je klant, maar voor de financiering kom je er met de huisbank niet uit. Wat nu? Het kan met Credion! Credion adviseurs zijn de specialisten om een financiering succesvol te realiseren. Door de toegang tot meer dan 100 geldverstrekkers garanderen wij de beste financiering, zodat ondernemers hun ambities kunnen waarmaken. Ook die van jou? Werk daarom samen met één van de ruim 50 vestigingen. Credion is een samenwerkingsverband dat sinds 2001 MKB ondernemingen adviseert bij bedrijfs- & vastgoedfinancieringen. Door groeiende vraag zijn wij dan ook altijd op zoek naar nieuwe adviseurs en/of franchisenemers. De samenwerking binnen Credion en het 125 jaar bestaan van het accountantsberoep bewijst de sleutel tot succes!

Neem voor advies
of hulp vrijblijvend
contact op met een
financieringsspecialist
in de regio. Meer weten
over samenwerking?
Neem contact op met
ons hoofdkantoor:
(0513) 65 68 77 of
info@credion.nl.

Het kan met Credion.

Fiscale eindejaarstips 2020

De NBA-uitgave 'Eindejaarstips 2020' bevat fiscale tips voor ondernemers, dga's, werkgevers en werknemers, btw-tips en tips voor alle belastingplichtigen.

De uitgave is via nba.nl beschikbaar als pdf- en als Word-versie. Kantoren kunnen de Word-versie voorzien van eigen kantoorlogo en deze gebruiken bij de communicatie richting hun klanten.

IN HERINNERING Anton de Kom

(22 februari 1898-24 april 1945)

Bij een jubileumnummer past een bijzonder *In memoriam*. Anton de Kom werd in 1898 geboren in Paramaribo. 35 jaar eerder was Nederland een van de laatste landen die de slavernij afschafte; De Koms vader was nog in slavernij geboren.

Na de mulo behaalde De Kom het diploma boekhouden. In 1920 vertrok hij naar Nederland,

waar hij assistent-accountant werd. In 1922 ging hij bij een adviesbureau in Den Haag werken, waar hij echter een jaar later wegens een reorganisatie werd ontslagen. Hij werkte kort als boekhouder voor de Hanze Bank en werd daarna vertegenwoordiger in koffie, thee en tabak voor de Haagse koffiebranderij Reuser en Smulders. Hier leerde hij zijn latere echtgenote kennen.

Na twaalf jaar keerde hij met zijn Haagse vrouw en jonge gezin in januari 1933 terug naar Paramaribo. Hij begon een adviesbureau op het erf van het huis van zijn ouders. Door de wereldwijde economische crisis was de situatie in Suriname erger geworden. De Kom legde bloot hoe de Nederlandse overheid de andere kant op keek als staats-bedrijven wurgcontracten met arbeiders afsloten. In Paramaribo documenteerde De Kom de klachten van slachtoffers van deze praktijken en steunde hun strijd voor behoorlijke behandeling.

Al in februari 1933 werd hij daarom opgepakt en in mei van dat jaar met zijn gezin verbannen naar Nederland. Het lukte hem in crisistijd niet om daar werk te vinden. In plaats daarvan werkte hij aan zijn boek *Wij slaven van*

Suriname. Daarin legde hij verbanden tussen de slavernij en de structurele armoede die daarop volgde. De Kom werd zo meer schrijver, activist en verzetsstrijder dan accountant.

In de Tweede Wereldoorlog raakte De Kom betrokken bij de Nederlandse verzetsbeweging. In 1944 werd hij gearresteerd en vlak voor de bevrijding stierf hij aan tbc in een Duits kamp. In juni van dit jaar kreeg hij een plek in de Canon van Nederland. De Anton de Kom Universiteit van Suriname verzorgt een masteropleiding Accountancy.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van negen collega's.

- **Simon Bruijnicks RA**, Gouda, overleden 15 oktober 2020, 73 jaar
- **Jan Kas RA**, Arnhem, overleden 7 oktober 2020, 97 jaar
- **Leonardus Johannes Langenberg RA**, Zevenbergen, overleden 27 mei 2020, 73 jaar
- **Henricus Johannes Mélis RA**, Pijnacker, overleden 13 september 2020, 93 jaar
- **Roger Hubertus Maria Pollaert AA**, Vlodrop, overleden 21 augustus 2020, 52 jaar
- **Johannes Christiaan van Poppel RA**, Voorburg, overleden 17 oktober 2020, 76 jaar
- **Hette Leendert Steenhuisen RA**, Leek, overleden, 16 oktober 2020, 82 jaar
- **Johannes Petrus van der Zanden AA**, Zeeland, overleden 7 juli 2020, 49 jaar
- **Gerrit Helmert Zevenboom RA**, Soest, overleden 22 oktober 2020, 88 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

2020, een duistere film

De *wearable SafeDistance* van het Gentse bedrijf Lopos is opgenomen in de wereldwijde 'Zone Check-dienstverlening' van PwC, aldus een ANP-persbericht. Het apparaatje waarschuwt gebruikers "door middel van vibrerende, visuele en/of akoestische signalen" wanneer de afgesproken afstand tot collega's niet in acht wordt genomen.

Ik weet niet hoe het met u is, maar mijn fantasie gaat bij dit soort berichten meteen op de loop. Ik krijg enge visioenen van apparaatjes om je pols, die je desnoods via een schok waarschuwen dat je binnen anderhalve meter van iemand komt. Dat je bijna geëlektrocuteerd wordt als je toch even een collega aanraakt. Een bijbehorende app waarin je alleen je eigen gezin kunt invoeren als ongevaarlijk, mits ze ook allemaal zo'n *wearable* dragen. En dat je dat ding niet zelf af kunt doen, maar dat dat alleen kan door een overheidsfunctionaris met een speciale sleutel. Zo'n man in een zwart pak die rechtstreeks weggelopen lijkt uit *The Matrix*.

Ons jubileumjaar 2020 is op wereldschaal vooral rampjaar geworden;

het voelt nog altijd als een film-scenario dat we niet hadden durven bedenken. Een eng, ongrijpbaar virus dat zich razendsnel verspreidt; van Wuhan naar het Oostenrijkse Ischgl en vandaar naar Brabant, Londen, Milaan, New York en verder. De wereld is een dorp geworden, ook als het om besmettingen gaat. Verplichte *lockdowns*, mondkapjes, boetes voor mensen die te dicht bij elkaar zitten. Verboden toegang tot alles wat het leven mooier en kleurrijker maakt: uit eten gaan, een museum, concert, theater, bioscoop of festival. Een bruiloft, een familiefeest: jammer, maar helaas. Dan maar geen mooiste dag van je leven. Een jaar van beeldschermen, thuiswerken, depressie en honger naar menselijk contact. Om nog maar te zwijgen van de financiële gevolgen. We stormen af op een tsunami van faillissementen, als straks alle steunmaatregelen op zijn. Het eerdere overschot op de vaderlandse begroting is inmiddels een gapend gat van tientallen miljarden, dat we hopelijk de komende jaren (decennia?) langzaam weer weten in te lopen. Hadden we ons dat een jaar geleden allemaal kunnen voorstellen? Als we er niet nog middenin zouden

zitten, zou het een film zijn waarvan je hoopt dat er geen vervolg komt. Een nieuwe versie van *Back to the future*, waarin Doc Brown over zijn tijdmachine zegt "Whatever you do, don't ever go to 2020!"

De regering heeft met 'routekaarten' een vracht aan maatregelen over ons uitgestort. Op de deur van elk gebouw hangt inmiddels een lijst van spelregels om toegang te verkrijgen. Het is maar te hopen dat we die ook weer allemaal mogen vergeten, als straks betere tijden aanbreken. Want weer afschaffen van regels is vaak lastiger dan ze invoeren; daar weet het accountantsberoep na 125 jaar alles van. Uw beroep is springlevend, maar de HRA is er in de loop der jaren niet dunner op geworden.

Ik hoop op een gezond en beter nieuw jaar, waarin normaal ook weer echt 'normaal' mag zijn. Zonder *wearable* om mij met vibrerende signalen weg te houden van geliefde collega's. Ik hoop dat 2021 een jaar wordt dat zich volstrekt niet leent voor een spannende film. Want over 2020 verschijnen ongetwijfeld nog duistere films genoeg. ←

HALLO SUCCES REGISSEUR

Wil jij het verschil maken in de accountancy? Heb jij passie voor ondernemerschap en voor bedrijfseconomie? Ben jij enthousiast en beschik jij over goede commerciële en communicatieve vaardigheden? Gaat je groeipad niet steil genoeg en heb je minimaal 3 jaar relevante werkervaring?

Wij zijn op zoek 2 nieuwe collega's die accountants gaan helpen bij het vormgeven van de proactieve adviesrol. Wil jij mee bouwen aan ons groeiende bedrijf, je eigen functie vormgeven en bouwen aan het succes van onze partnerorganisaties? Ga dan nu naar:

managementkompasgroep.nl/vacatures

Mocht je ons niet kennen... Wij zijn jong, dynamisch en groeien hard. Wij willen accountants nog beter helpen in hun proactieve adviesrol. Dit doen wij met adviestools, trainingen, workshops en consultancy. **Wij zijn Management Kompasgroep!**

DE KOPER DIE U ZOEKT, HEBBEN WIJ AL GEVONDEN

IMAP - International M&A Partners - adviseert bedrijven en hun aandeelhouders bij de verkoop en acquisitie van bedrijven over de hele wereld. Met de ervaring van meer dan 200 succesvolle transacties per jaar, variërend in waarde van 5 tot circa 250 miljoen euro, voorzien wij onze klanten van ondernemend, onpartijdig advies en helpen wij hen met succes bij het behalen van hun doelstellingen.

Wij zijn een onafhankelijke organisatie met kantoren in 43 landen. Hierdoor zijn we zeer goed op de hoogte van de lokale omstandigheden, overal ter wereld. Grote kans dus, dat we de toekomstige koper van uw bedrijf nu al kennen.

Benieuwd wat we voor u kunnen betekenen? Neem dan contact met ons op om kennis te maken met een van onze partners. Wij komen graag bij u langs. Deal?

www.imap.nl
info@imap.nl
010-235 88 50

IMAP
Overnames, advies en meer

Geen bijtelling betalen in 2021?

Kies dan voor een ritregistratiesysteem met het keurmerk. Systemen met het keurmerk voldoen aan de eisen van de Belastingdienst en aan de strengste regels met betrekking tot privacy en fraudebestendigheid.

Kijk voor meer informatie over ritregistratiesystemen met een keurmerk op www.keurmerkritregistratiesystemen.nl

Zonder keurmerk
geen zekerheid over
uw ritregistratie

Stichting Keurmerk Ritregistratiesystemen (SKRRS) is de onafhankelijke branchestandaard voor ritregistratiesystemen die een sluitende ritregistratie oplevert voor fiscale toepassingen.

“In samenwerking zit de meerwaarde”.

Als accountant kent u uw klant als geen ander. U bent vaak een vertrouwenspersoon met wie men zowel zakelijke als privéaangelegenheden bespreekt. U bent een van de eerste bij wie wordt aangeklopt met ideeën over groei, het vinden van aansluiting bij een (strategische) partner of voor het doen van een overname. We zien vaak dat er bij fusies en overnames, naast een accountant, een externe M&A adviseur (fusie en overname adviseur) in de arm wordt genomen. Over de toegevoegde waarde hiervan stellen we Axel Fuhri Snethlage en Cees van Vliet, van IMAP Netherlands, enkele vragen.

Een accountant kent alle ins en outs van de onderneming, wat is de meerwaarde van een externe M&A adviseur?

Cees van Vliet: 'Wij nemen niet de plaats in van de accountant, we staan naast de accountant en de ondernemer. Wij ondersteunen met onze specialistische kennis en adviseren over mogelijke kopers, structurering van de transactie en waardering. De accountant behoudt zijn positie als onafhankelijk adviseur voor de onderneming, die een waarheidsgetrouw financieel beeld kan schetsen van (het verleden van) een onderneming. Juist door de combinatie van beider specialisaties maak je het verschil. De meerwaarde zit hem in de samenwerking.' Axel Fuhri Snethlage vult hem aan: 'Het begeleiden van fusie- en overnametransacties is onze core business, dit is wat wij dag in dag uit doen. Met ons team van 20 specialisten in Nederland is geen overname ons te complex. Voor het zoeken naar internationale kopers of het doen van een overname in het buitenland staan er 500 collega's paraat in 43 landen. Wij kennen de markt en haar spelers wereldwijd en daarom zijn de lijnen kort.'

Maar raakt de accountant dan de grip op zijn klant niet kwijt?

Axel: "Integendeel, een M&A adviseur is geen accountant en ook geen fiscalist en heeft dus een duidelijk andere rol, aanvullend op het werk van accountant. Als onafhankelijk adviseur werken wij altijd in een team met de ondernemer, accountant, fiscalist, advocaat, de bank, enzovoorts. In het proces heeft ieder zijn eigen rol. Het is aan te bevelen deze rol van te voren te bespreken. Wie doet wat en wanneer? Zo manage je verwachtingen en voorkom je teleurstellingen.

Heeft de accountant een noemenswaardige taak in het proces?

"Zeker!" bevestigt Cees. Het is een echte samenwerking tussen de M&A adviseur en de accountant. We zijn naast de historische cijfers op zoek naar de meest actuele cijfers. De accountant kan die als geen ander aanleveren. Axel legt uit: de accountant kan de cijfers niet alleen produceren, maar ook als geen ander duiden, omdat hij/zij het bedrijf achter de cijfers kent. In het begin van het proces is het even zoeken naar de onderlinge rolverdeling, maar dat verloopt meestal heel natuurlijk. Vaak ontbreekt het de accountant aan tijd om zoveel uren aan één klant te besteden.

Veel accountants zijn er bij een geslaagde overname een beetje huiverig voor dat zij een klant verliezen, de kopende partij heeft immers ook een accountant? Hoe zien jullie dit?

Cees: Wij zijn regelmatig in staat om na het verkoopproces de eigen accountant aan boord te houden. Als er sprake is van een earn-out structuur, waarbij de cijfers consistent met het verleden moeten worden opgesteld is het belangrijk dat dat deze door de eigen accountant worden opgesteld of beoordeeld. Het klankbord van de organisatie blijft behouden en dat biedt meer vertrouwen om een dergelijke constructie te accepteren. De accountant heeft een schat aan historische kennis van meer dan alleen feiten en cijfers. Als de werkmaatschappij verkocht wordt, blijft de accountant betrokken bij de holding en de eventuele andere activiteiten van de ondernemer. Je kunt hierbij denken aan fiscale zaken en/of vermogensplanning. De onafhankelijke positie van de accountant gedurende het proces is dus ook na de verkoop van waarde.

OVER IMAP

IMAP Netherlands is een adviesbureau gespecialiseerd in het aan- en verkopen, financieren en waarderen van bedrijven. IMAP Netherlands heeft twee kantoren in Nederland: in Rotterdam en in Amsterdam maar is ook onderdeel van een sterk internationaal netwerk met kantoren in 43 landen. IMAP Netherlands behoort tot de grootste M&A advieskantoren van Nederland en heeft meer dan 300 transacties succesvol afgerond. Ze zijn met name sterk in de "middenmarkt" (transacties van 5 tot 250 miljoen euro) in alle sectoren.

Axel Fuhri Snethlage (links) Partner IMAP Netherlands
Cees van Vliet (rechts) Director IMAP Netherlands

IMAP

ER IS ER ÉÉN JARIG, EN DAT IS... DE ACCOUNTANCY!

Fiscaal up to Date feliciteert alle accountants van Nederland met het 125-jarig jubileum van hun vak. Vanwege deze heugelijke mijlpaal krijgt u van ons **een speciaal cadeautje**: een digitaal exemplaar van de vakbladen **Fiscaal up to Date** én **Fiscaal Praktijkblad**.

Fiscaal up to Date is de meest actuele en volledige informatiebron van en voor fiscale professionals. Met Fiscaal Praktijkblad heeft u daarnaast duiding en achtergronden bij fiscale wet- en regelgeving, straf- en arbeidsrecht en jurisprudentie in handen. Twee vliegen in één klap dus, waarmee u als accountant volledig op de hoogte bent van alles wat er speelt in uw vakgebied.

Wat moet u doen om dit jubileum mee te vieren?

- 1 Ga snel naar futd.nl/125jaar.
- 2 Vul uw gegevens in.
- 3 Download de laatste editie van Fiscaal up to Date en Fiscaal Praktijkblad.
- 4 Geniet van de vele praktische tips en adviezen.

FISCAAL UP TO DATE

Als accountant wil je vandaag de dag de financiële coach van de klant zijn.
Dat kan eenvoudig met Speedbooks rapportagesoftware!

Prognoses bepalen? Speedbooks!
Tussentijds rapporteren? Speedbooks!
Eenvoudig een jaarrekening maken? Speedbooks!
En digitaal deponeren? Speedbooks!
Een handig real time dashboard? Speedbooks!
Ook voor uw klant? Speedbooks!
En verrassend betaalbaar!

Speedbooks, de nummer 1 in rapportagesoftware

Bekijk hier onze video
'Dit is Speedbooks'

www.speedbooks.com

speedbooks
#1 rapportagesoftware

Postgraduate Governance Opleiding voor Commissarissen & Bestuurders

AAANBOD WAGNER 2021

Governance Opleiding St. Michielsgestel	29-01-2021
Governance Opleiding Brummen (<i>intensive</i>)	03-02-2021
Governance Opleiding Amsterdam	12-03-2021
Governance Opleiding Beetsterzwaag	20-04-2021
Governance Opleiding Baarn	30-04-2021
Governance Opleiding Dordrecht	04-05-2021
Governance Opleiding Santpoort (<i>high intensive</i>)	12-07-2021
Governance Opleiding Groningen	26-08-2021
Governance Opleiding Amsterdam	30-08-2021
Governance Opleiding Maastricht	24-09-2021
Governance Opleiding Den Haag	15-10-2021
Governance Opleiding Brummen (<i>intensive</i>)	08-11-2021
Governance Opleiding Utrecht	12-11-2021
Governance Opleiding Regio Zwolle	10-12-2021
Governance Opleiding Amsterdam	16-12-2021

Mediation Opleiding MfN

Mediation Opleiding Amsterdam	22-04-2021
Mediation Opleiding Lauswolt	01-09-2021
Mediation Opleiding Brummen	25-11-2021

Advisory & Development

Graduate School

Life Long Learning

WAGNER

t 085 016 1300

contact@wagner.nl

www.wagner.nl

Wie vertelt jou wat over accountancy?

Online nascholen met ruim 260 cursussen

Blijf bovenop uw vakgebied en bepaal zelf welke kennis en verdieping u nodig heeft. Met een abonnement op PE-Academy krijgt u altijd en overal online toegang tot een breed cursusaanbod van ruim 260 praktijkgerichte cursussen. En met onze gratis PE-portfolio tool worden uw leerdoelen en PE-activiteiten eenvoudig vastgelegd.

Nu met een speciale tijdelijke instapkorting voor nieuwe abonnees!

www.pe-academy.nl/accountant-actie

Eindejaarsactie
JBL koptelefoon
of
€100,- korting*

* Actie geldig t/m 31 december 2020. Zolang de voorraad strekt.